

ЧЕСТЬ, ПАНЕ ГЕНЕРАЛЕ!

ПРЕЗИДЕНТ ЗЕЛЕНСЬКИЙ ЗАПРОПОНУВАВ ГЕНЕРАЛУ
ЗАЛУЖНОМУ І НАДАЛІ БУТИ В КОМАНДІ

Валерій Залужний

Олександр Сирський

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з Головнокомандувачем генералом Валерієм Залужним. Відсьогодні (8 лютого) до керівництва Збройними Силами України приступає нова управлінська команда.

«Дорогі українці, українки!»

Сьогодні я зустрівся із Головнокомандувачем Валерієм Залужним.

Це була одна із сотень наших розмов за час цієї війни. Майже два роки постійного аналізу кожної ситуації.

Обговорили зараз фронт. Загрози, напрямки, усі виклики. Авдіївка – надзвичайні дії наших воїнів та надзвичайні складнощі в обороні міста. Запорізький напрямок. Дуже жорстокий. Південні напрямки. Виклики для Харківського регіону. Та наші можливості – можливості України цього року. Третього року повномасштабної війни.

Ми повинні зробити саме цей рік вирішальним. Вирішальним для досягнення українських цілей у війні. Росія не може просто змиритися з існуванням незалежної України, із самим фактом незалежного життя нашої держави. Але росії доведеться змиритися із нашою силою.

Досвід двох років цієї війни переконав: тільки поразки росії наближають мир.

Кожен рік цієї війни має свій характер.

Перший рік – вистояли. Почали повертати своє. Довели світу, що росія може програвати. Другий рік цієї війни – ми виграли Чорне море. Виграли зиму. Довели, що можемо відновити контроль над українським небом. Але, на жаль, не змогли досягти цілей нашої держави на землі.

Ми маємо чесно говорити: відчуття стагнації саме на південних напрямках та складнощі в боях на Донеччині вплинули на суспільний настрій. Українці стали рідше говорити про перемогу. Але український дух не втратив віри в перемогу. Україна зберігає свій історичний шанс. Реалізувати його – наш обов'язок.

Цей рік повинен стати часом України – часом, коли кожен український воїн знатиме, як і раніше, що Українська держава, українська армія здатні перемагати.

Я вдячний генералу Залужному за два роки захисту. Я вдячний за кожну перемогу,

яких ми досягли разом і завдяки усім українським воїнам, які героїчно витягують цю війну на собі.

Відверто поговорили сьогодні про те, що потребує змін в армії. Термінових змін.

Я запропонував генералу Залужному бути й надалі разом у команді Української держави. Буду вдячний за його згоду.

Сьогодні я ухвалив рішення про оновлення керівництва Збройними Силами України.

Це не про прізвища. І тим більше не про політику. Це про систему нашої армії, про менеджмент у Збройних Силах України та про залучення досвіду бойових командирів цієї війни. Кожен солдат, кожен сержант і кожен офіцер, який бачить фронт, розуміє, які рішення потрібні. Суттєво більша технологічність дій армії. Perezавантаження генералітету. Штаби всіх рівнів мають знати й відчувати фронт так само, як солдати на «нулі».

Бойові командири цієї війни, командири з «нуля» мають реалізувати свій особливий досвід на рівні всієї армії – у керівництві.

Зараз Сили оборони України – це майже мільйон людей, які були призвані для захисту нашої держави. Станом на сьогодні більша частина з них не відчула фронту так, як меншість, яка реально на передовій, реально воює.

Це означає, що потрібен інший підхід, зокрема, до ротаций. Інший підхід до управління фронтом. Інший підхід до мобілізації та рекрутингу.

Усе це дасть більшу повагу до солдата й поверне чіткість діям у війні.

Дорогий народі!

Відсьогодні до керівництва Збройними Силами України приступає нова управлінська команда.

Я хочу, щоб бачення війни було єдиним і в наших воїнів у Роботиному чи Авдіївці, і в Генеральному штабі та на Ставці.

Ретельно підбирається кожен, чий досвід зараз послужить оновленню Збройних Сил.

Я провів десятки розмов із командирами різного рівня. Зокрема, сьогодні говорив із бригадними генералами Андрієм Гнатовим, Михайлом Драпатим, Ігорем Скибюком та полковниками Павлом Палісою і Вадимом Сухаревським.

«ВАРВАРСЬКІ» ДІЇ ПОЛЬСЬКИХ ФЕРМЕРІВ

У неділю, 11 лютого, польські фермери, які продовжують протести на кордоні з Україною, зупинили у пункті пропуску «Дорогуськ – Ягодин» три українські вантажівки та висипали з них зерно, яке везли на експорт. Замки причепів вантажівок поляки розрізали болгаркою.

Наразі правоохоронці з'ясовують подробиці події та вилучають докази, щоб провести кримінально-правову експертизу, встановлюють особи тих, хто відкривав українські вантажівки. Водночас польські правоохоронці повідомили, що українці не склали заяв до поліції на протестувальників.

Тим часом поблизу українських вантажівок, з яких висипали зерно, польські протестувальники насипають землю та шини, щоб перешкодити проїзду. У землю поляки встромили кілька прапорів ЄС.

Дії польських фермерів прокоментував посол України у Польщі Василь Зварич, він назвав їх «варварськими» та закликав поліцію Польщі розслідувати інцидент на кордоні.

Фото: «Zaxid.net»

За Ярославою Прадід, «zaxid.net»

«ОДИН ЗА ВСІХ, І ВСІ ЗА ОДНОГО»

Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск, на тлі зростаючих побоювань щодо розриву відносин між ЄС та Вашингтоном, заявив, що альтернативи партнерству між Європою, НАТО і США перед обличчям зростаючих ризиків для безпеки немає. Цю заяву він зробив у Парижі на зустрічі з президентом Франції Еммануелем Макроном.

«Альтернативи ЄС, НАТО, трансатлантичному співробітництву немає. Європа повинна стати безпечним континентом, а це означає, що Європейський Союз, Франція і Польща повинні стати сильними і готовими захищати свої власні кордони, а також захищати і підтримувати наших союзників і друзів з-за меж Союзу. Напевно, саме тут, у Парижі, слова з «Трьох мушкетерів» Олександра Дюма резонують найяскравіше: «Один за всіх, і всі за одного», – сказав Туск у Парижі перед поїздкою до Берліну, повідомляє «Reuters».

Варшава, Париж і Берлін вважають, що єдність ЄС у питаннях оборони та посилення підтримки України з боку 27 країн-членів має вирішальне значення в той час, коли підтримка Києва з боку США коливається на тлі політичної боротьби у Вашингтоні.

«Європа повинна взяти себе в руки... Це питання відповіді на запитання про те, що станеться, якщо Трамп переможе. У нас немає часу. Ми повинні мати більший потенціал оборонної промисловості», – заявило джерело в польському уряді, додавши, що Європа терміново потребує спільного виробництва боєприпасів і що Польща більше не блокує «стратегічну автономію», що робить Європу менш залежною від інших.

Стас Константинов, «Дзеркало тижня»

УКРАЇНА МАЄ ПОТЕНЦІАЛ СТАТИ ТЕХНОЛОГІЧНИМ ЦЕНТРОМ

Високий представник ЄС із закордонних справ та політики безпеки Жозеп Боррель під час свого візиту відвідав українське виробництво дронів.

«... мав нагоду на власні очі переконатися в українській винахідливості. Україна має потенціал стати технологічним центром», — наголосив він. Також команда Міністерства цифрової трансформації України представила Жозепу Боррелю та послу ЄС в Україні Катерині Матернові плани в масштабуванні оборонних технологій та результати проєкту «Армія дронів». «Наша країна зараз — полігон для тестування військових інновацій. Тому нам важливо ділитися досвідом з партнерами й будувати відносини за принципом win-win», — додали у Міністерстві цифрової трансформації.

Текст і фото: «АрміяInform»

ПАРЛАМЕНТ НАБЛИЗИВ ДОБУДОВУ МУЗЕЮ ГОЛОДОМОРУ

На засіданні Верховної ради 7 лютого депутати проголосували за законопроект про внесення змін до Закону "Про музеї та музейну справу". Він передбачає допомогу від уряду Канади на добудову та створення експозиції Музею Голодомору-Геноциду. Про це повідомила депутатка ВР Євгенія Кравчук, передає "Українська правда". У першому читанні законопроект №10361 підтримало 230 депутатів. "Закон є передумовою надання Урядом Канади близько 420 млн. грн. на добудову Музею, а також додаткової фінансової підтримки від меценатів та діаспори на облаштування експозиції. Це стало можливим завдяки проактивній позиції щодо Музею президента України Володимира Зеленського в діалозі з прем'єр-міністром Канади Джастіном Трюдо", — пояснила Кравчук.

Також вона додала, що після ухвалення законопроекту в Музеї Голодомору з'являться наглядова та експертна ради. До їхнього складу, за словами депутатки, увійдуть представники фахових та наукових груп, міжнародних організацій закордонних українців та нащадки жертв Голодомору. На початку січні 2024 року Комітет Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики підтримав законопроект про внесення змін до Закону "Про музеї та музейну справу" щодо діяльності Національного музею Голодомору-Геноциду. Тоді Комітет рекомендував ухвалити проєкт зі скороченням строку подання поправок і пропозицій наполовину. Раніше адміністрація музею повідомляла, що Уряд Канади виділить близько 450 мільйонів доларів для добудови другої черги Музею Голодомору.

Цьому передувало рішення президента Зеленського накласти вето на законопроект виділення 573,9 млн. грн. на завершення будівництва музею Голодомору. Згодом він пояснив свою позицію, сказавши, що попри необхідність завершення будівництва Національного музею Голодомору-Геноциду, це не є першочерговою справою, а наразі пріоритетним завданням є захист суверенітету та територіальної цілісності України. Закон "Про Голодомор 1932-1933 років в Україні", що офіційно визнає Голодомор Геноцидом прийняли у 2006 році, ним було передбачено спорудження меморіального комплексу пам'яті жертв Голодомору. У 2009 році було відкрито першу чергу великого меморіального комплексу у формі свічки, у якому зараз знаходиться основна експозиція.

PICU

ЧИ РОЗКРИЄТЬСЯ «ПАРАСОЛЬКА НАТО»

колишній державний секретар США спрогнозував архітектуру безпеки для України після війни

Після завершення війни росії проти України світ потребуватиме такої сталої архітектури безпеки з участю Києва, яка б гарантувала, що нічого подібного не повториться протягом якнайдовшого періоду часу. Таку думку в інтерв'ю «NV» висловив Майк Помпео, колишній голова ЦРУ і Державний секретар США за часів Дональда Трампа. Коментуючи шанси України отримати запрошення до НАТО на Вашингтонському саміті влітку 2024 року, він зауважив: «Це важко передбачити, тому не варто особливо замислюватися над прогнозом Майка. Варто подумати ось про що. Коли все це закінчиться, головною особливістю фіналу має стати незалежна, політично самостійна Україна, здатна керувати своєю

країною без російського втручання чи впливу». По-друге, за словами колишнього голови ЦРУ, світові «потрібна стала архітектура безпеки, структура, яка гарантує, що нічого подібного ніколи не повториться». «Я б не сказав, що таке ніколи не повториться знову. У нас було 70 років сталості одразу після Другої світової війни, але ніщо не вічне. Потрібно створити таку архітектуру безпеки, яка проіснує ще 70 років», — уточнив він свою думку. Помпео підкреслив, що незалежно від формату цього механізму — «чи це буде формальна роль НАТО, чи міжнародна сила» — Україна сама має визначати, як це буде виглядати. «Я думаю, що Україна повинна сказати: „Ні, ми дійсно вважає-

мо, що важливо, щоб це була парасолька НАТО“. Але якість цієї архітектури має значення для того, щоб ми не повернулися до цього питання через два роки, п'ять років чи 10 років. Це головна мета — завершити війну на українських умовах з архітектурою безпеки, яка збереже і захистить Європу на десятиліття», — наголосив колишній державний секретар США. За підсумками саміту НАТО у Вільносі 11-12 липня лідери Альянсу заявили, що Україна отримає запрошення в НАТО, коли на це погодяться союзники і «будуть виконані умови». Також було погоджено, що Україна зможе вступити в НАТО без ПДЧ (Плану дій для членства в НАТО).

Інна Семенова, «NV»

ЧЕСТЬ, ПАНЕ ГЕНЕРАЛЕ!

➔ Закінчення з стор. 1

Усі вони розглядаються на керівні посади в армії та служитимуть під проводом найбільш досвідченого українського командувача — бойового командувача — генерал-полковника Олександра Сирського. Він має успішний досвід захисту — провів Київську оборонну операцію. Він має також і успішний досвід наступу — Харківської визвольної операції. Я призначив генерал-полковника Сирського Головнокомандувачем Збройних Сил України.

Сьогодні ж говорив із генералами Мойсюком та Забродським. Їхній досвід — на службі державі.

Очікую найближчим часом таких змін у Збройних Силах України:

- На столі має з'явитися реалістичний, детальний план дій Збройних Сил України на 2024 рік. З урахуванням реальної ситуації на полі бою зараз і перспектив.
- Кожна бойова бригада на першій лінії повинна отримати ефективну західну зброю — має відбутися справедливий перерозподіл такої зброї на користь саме першої лінії фронту.
- Треба розв'язати проблеми з логістикою. Авдіївка не повинна чекати, поки генерали з'ясяють, де в них на складах застрягли дрони.
- Кожен генерал має знати фронт. Якщо генерал не знає фронту, він не служить Україні.
- Має бути виправлена надмірна та невиправдана чисельність у штабах.
- Треба побудувати в армії дієву систему ротаций. За основу можна взяти досвід окремих бойових бригад Збройних Сил України та підрозділів Державної прикордонної служби України, де існує така система. Ротації — це обов'язково.
- Потрібне очевидне підвищення якості навчання воїнів — тільки навчені солдати на першій лінії.
- У структурі Збройних Сил створюється новий рід сил — Сили безпілотних систем. Повинен бути призначений перший командувач.

Команду перезавантаження Збройних Сил України Головом Сирський представить днями.

2024 рік може стати успішним для України лише за умови ефективних змін в основі нашої оборони, якою є Збройні Сили України.

Ми всі пишаємося нашою армією. І ми повинні зробити все, що від нас залежить, щоб Українська армія стала армією-переможцем.

Я дякую кожному й кожній, хто вірить в Україну, б'ється заради України, працює заради нашої перемоги та допомагає — допомагає Україні!

Слава Україні!»

ОПУ

* * *

Валерій Залужний також прокоментував зустріч із головою держави.

«В перші найскладніші дні Великої Війни ми вистояли проти підлого та сильного ворога. Вистояли разом. Наша битва триває і щодня змінюється. Завдання 2022 року відрізняються від завдань 2024 року. Тому усі повинні змінитись та адаптуватись до нових реалій також. Щоб перемогти теж разом. Щойно ми зустрілись з Верховним Головнокомандувачем. Важлива та серйозна розмова. Прийнято рішення про необхідність зміни підходів та стратегії. Вдячний усім, хто поруч. Команді Генерального штабу, Міністерства оборони, Президенту України», — написав Залужний.

Фото: «Фейсбук» Петра Порошенка, «Time», Вікіпедія

КЛІНТОН НАЗВАЛА «КОРИСНИМ ІДІОТОМ» ПРОПАГАНДИСТА УПЦ (МП) КАРЛСОНА, ЯКИЙ ВЗЯВ ІНТЕРВ'Ю У ПУТІНА

Колишня державна секретарка США Гіларі Клінтон назвала “корисним ідіотом” американського журналіста-пропагандиста Такера Карлсона, який взяв інтерв'ю у президента росії владіміра путіна. Раніше Карлсон брав інтерв'ю в лобіста упц (мп) Боба Амстердама, який говорив про “гоніння на Церкву в Україні”.

Про це пише «The Hill» із поси-ланням на інтерв'ю Клінтон Алексу Вагнеру з «MSNBC».

«Він говорить речі, які не від-повідають дійсності. Він повторює пачку брехні владіміра путіна про Україну, тому я не розумію, чому путін не дав би йому інтерв'ю», – сказала Клінтон.

Зазначається, що колишня перша леді США, здається, не була зди-вована новиною про інтерв'ю Кар-лсона з путіним, і пригадала по-передні коментарі журналіста щодо війни в Україні.

Карлсон публічно виступив із заявою проти підтримки з боку США для України і заступався за упц (мп) в інтерв'ю з Бобом Ам-стердамом. Він стверджував, що американські міста постраждали від того, що Конгрес і Білий дім надали Україні мільярди доларів допомоги.

Під час відеоанонсу в соцмережі Х Карлсон звинуватив західні ЗМІ в тому, що вони не «потрудилися» спробувати взяти інтерв'ю у пу-тіна. Журналіст закликав людей подивитися інтерв'ю з президен-

том рф, сказавши, що вони можуть не погоджуватися з тим, що гово-рить путін, але їм як «вільним громадянам» важливо «знати яко-мога більше» і робити власні ви-сновки.

Клінтон припустила, що Кар-лсон є фігурою для насмішок у російських ЗМІ. Він зайшов на-стілки далеко, що заявив про можливість отримати роботу в ро-сійських ЗМІ.

«Якщо ви насправді читаєте пе-реклади того, що говорять у ро-сійських ЗМІ, вони висміюють його... він, як цуцик», – сказала Клінтон. «Я не здивуюся, якщо він з'явиться з контрактом з ро-сійським виданням, тому що він корисний ідіот», – додала вона.

...

За «Духовний фронт України»

АМЕРИКАНСЬКИЙ МІЛЬЯРДЕР ДУМАЄ НАД ТИМ, ЧИМ ДОПОМОГТИ УКРАЇНІ ЦЬОГОРІЧ

Говард Баффетт регулярно надає Україні щедрі підтримку у війні з росією.

Син відомого інвестора Воррена Баффетта — Говард Баффетт — став одним із найбільших донорів України, повідомляє ресурс «Гроші в банці». Відколи він виділив по-над 500 млн. доларів на гумані-тарну допомогу, меценат опи-нився в одному ряду з урядами країн, які почали підтримувати Україну після російського втор-гнення.

Зупинятись Говард не збираєть-ся: цього року він має намір ви-тратити ще 300 млн. доларів.

Статки Воррена Баффетта, «про-рока з Омаги», оцінюються зараз у 130 млрд. доларів. В індексі мільярдерів «Bloomberg» він займає сьоме місце у світі. Баффетт уже давно пообіцяв передати свій ста-ток (в основному це акції його ін-вестиційно-промислового голдингу «Berkshire Hathaway») на благо-дійність після своєї смерті. Вод-ночас він щороку жертвує сотні мільйонів доларів чотирьом бла-

годійним фондам, якими керують його діти.

В грудні 2023 року агенція «Bloomberg» опублікувала свіжий рейтинг мільярдерів, до якого увійшли 500 осіб. До числа най-заможніших людей світу увійшли 25 росіян – представників країни, що веде загарбницьку війну в Ук-раїні. Загальна «вага» капіталів усіх російських бізнесменів з рейтингу становить 301,22 млрд. доларів.

**Вікторія Подолянець,
«Дзеркало тижня»**

«ЗАЛІЗНИЙ ГЕНЕРАЛ» І «НАЙЕФЕКТИВНІШИЙ ПРОДАВЕЦЬ КРАЇНИ»

Західні ЗМІ розповіли, що пре-зидент Володимир Зеленський бачить у головнокомандувачі ЗСУ Валерії Залужному “потенційного суперника”.

Про це йдеться у матеріалі “The Times”.

Видання називає Залужного “за-лізним генералом” та зазначає, що сьогодні він може “похвалитися 88 відсотками” підтримки. Вод-ночас Зеленського автор називає “найефективнішим продавцем країни”, який після майже двох років повномасштабної війни має 62% підтримки.

“Тому цілком природно, що пре-зидент бачить потенційного су-перника у своєму начальнику армії і, можливо, збирається його звіль-нити”, – йдеться в матеріалі.

Видання також зазначає, що “на-пруга між політиками та генера-лами в Україні може відвернути західних партнерів”.

Президент України Володимир Зеленський заявив, що “розмір-ковує” над заміною головноко-

мандувача ЗСУ Валерія Залужно-го, а також перезавантаженням напряму керівництва країною.

Ввечері 29 січня у мережі з'яви-лись чутки про звільнення прези-дентом України Володимиром Зе-ленським головнокомандувача Збройних сил України Валерія За-лужного. Втім, вони були дуже непевно спростовані з Міністер-ства оборони та Офісу президента України.

30 січня видання “The Financial Times” повідомило, що Президент України Володимир Зеленський не відмовився від наміру звільнити головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного з його посади, а від-повідне рішення буде ухвалено незабаром. Того ж дня видання “The New York Times” з поси-ланням на обізнані українські джерела повідомило, що Зеленський пла-нував звільнити Залужного, але змінив рішення після того, як ін-формація потрапила в засоби ма-сової інформації.

Своєю чергою газета “The

Times” з посиланням на джерела написала, що Зеленський пропо-нував командувачу Сухопутних військ Олександр Сирському та голові української розвідки Кирилу Буданову очолити ЗСУ замість Валерія Залужного, однак вони відхилили її. Водночас після того, як Залужний повідомив своїм під-леглим, що йде з посади, старші командири та міжнародні партне-ри, зокрема США та Велика Бри-танія, висловили своє занепоко-ення.

2 лютого секретар РНБО Олексій Данілов в коментарі для “Україн-ського радіо” заявив, що документа про відставку головнокомандувача ЗСУ немає та визнав, що неофі-ційна інформація про це може дестабілізувати ситуацію в ар-мії.

8 лютого Президент Володи-мир Зеленський видав Указ про звільнення Валерія Залужного

«Прямий»

ПОНАД 2,100 ДІТЕЙ БУЛО ДЕПОРТОВАНО ДО БІЛОРУСІ З УКРАЇНИ

Понад 2,100 українських дітей було де-портовано до Білорусі з тимчасово оку-пованих територій України в період між вереснем 2022 року і травнем 2023 року. Президент Білорусі олександр лукашенко особисто підписав документи, в яких він ухвалив фінансування вивозу українських дітей.

Про це в інтерв'ю Українській службі «Голосу Америки» заявив Павло Латушко, заступник керівника Об'єднаного пере-хідного кабінету Білорусі, голова Народ-ного антикризового управління у колишній міністр культури Білорусі.

За словами Латушка, українських дітей примусово вивозили до Білорусі, почи-наючи вже у 2021 році. Десятки з цих дітей пізніше знайшли на території росії, де вони пройшли через процедуру уси-новлення, й де вони, ймовірно, перебува-ють і дотепер.

Депортація дітей до Білорусі відбувалася з чотирьох окупованих областей України – зокрема повністю це торкнулося До-нецької та Луганської областей – й мінімум 20 населених пунктів.

У розмові Латушко зазначив, що дітей спершу вивозять з України до росії, зокрема до Ростова-на-Дону, після чого вони по-трапляють до Білорусі. Частину дітей потім можуть повертати до росії, відтак прослідкувати їх теперішнє місце пере-бування непросто.

Організація Латушка "Народне антик-ризове управління" вже неодноразово пе-редавала у міжнародні структури докази депортації українських дітей з тимчасово окупованих територій України на терито-рію Білорусі.

Зокрема останню партію доказів було передано до Міжнародної незалежної ко-місії ООН з розслідування порушень в Україні, яка базується у Відні.

Також документи з доказами, які свідчать про причетність вищого керівництва Бі-лорусі до депортації українських дітей, було передано до Міжнародного крими-нального суду в Гаазі.

За словами Латушка, передаючи докази у цій справі до МКС у червні та листопаді 2023 року, його команда, зокрема надала «документи, підписані особисто лукашен-ком, де він прийняв рішення про фінан-сування вивозу українських дітей».

На додаток до МКС були надані доку-менти, підписані в рамках союзної держави росії та Білорусі, які стосуються великого кола осіб, організацій і фондів, таких як, наприклад, компанія «Білоруськалій», які були причетні до організації вивозу ук-раїнських дітей.

«Наша точка зору – є усі підстави, щоб видати ордер на арешт лукашенка», — заявив Латушко, посилаючись на широкий спектр доказів, включно з заявами самого Лукашенка, зібраний Народним антикри-зовим управлінням.

Закликаючи до більш тісної співпраці з українською стороною у цьому питанні, Латушко додав, що його команда продов-жить розслідування й збір доказів, обсяг яких, на думку юристів організації, вже зараз є цілком достатнім для видачі між-народного ордера на арешт президента Білорусі.

**Остап Яриш, Юрій Мельник,
«Голос Америки»**

- ### КІЛЬКОМА РЯДКАМИ

 - Парламент Латвії ухвалив поправки до законодавства — вони забороняють національним спортивним командам грати проти збірних росії та Білорусі. Заборона діятиме, навіть якщо російські та білоруські спортсмени змагатимуться під нейтральними прапорами.
 - Понад 900 захисників Маріуполя залишаються в російському полоні.
 - Японія надала Україні близько 390 мільйонів доларів США на відновлення та соціальну допомогу.
 - Кожен третій народний депутат, який подав декларацію за 2022 рік, лише за перший рік повномасштабної війни придбав новий автомобіль або нерухомість. Найбільше "приросли" цінними активами представники фракції "Слуга народу" і групи "Довіра". Про повідомила "Економічна правда".
 - Верховна Рада проголосувала за продовження в Україні воєнного стану. Таке рішення підтримали 335 парламентаріїв. З 14 лютого 2023 року на 90 днів. Відповідно до 13 травня 2024 року. Це було вже 10десяте голосування Ради за воєнний стан.
 - Атака українських безпілотників зупинила роботу двох нафтопереробних заводів росії.
 - США збільшують на 200% виробництво снарядів для передачі їх Україні.
 - рф готує масове заселення окупованої частини України під кодовою назвою "Запорізька цілина". Окупанти хочуть завезти на ТОТ України мешканців з росії, Білорусі та Казахстану.
 - У Великій Британії викрили мережу нерухомості, якою володіє росія. «The Telegraph» ідентифікував 16 будинків і квартир у Голланд-Парку, Південному Кенсінгтоні, Челсі, Фулгемі, Гайґейті та Кенсінгтоні, які належать російській федерації, а їх вартість оцінюють в 200 мільйонів фунтів стерлінгів. Одним із таких будинків є вражаючий вікторіанський маєток вартістю 35 млн. фунтів стерлінгів у Голланд-парку – самому серці Лондону. Триповерховий будинок має шість спальень, білу ліпнину і таємницю: останні 60 років він був лондонською резиденцією для російських розвідників і дипломатів.
 - Латвія повернула призов до армії, щоб стримати рф від вторгнення в Європу.
 - У короля Сполученого Королівства Чарльза III рак виявили на ранній стадії.
 - Кількість воєнних злочинів армії росії в Україні досягла майже 125 тисяч.
 - російська армія вбила в Україні 523 дитини і ще 1,217 дітям завдала поранень.
 - Новий прем'єр-міністр Франції Ґабріель Атталь у Німеччині на спільній пресконференції з канцлером ФРН Олафом Шольцом заявив, що Париж готовий постачати Києву найновіше покоління зброї.
 - Генерал Вальдемар Скішпчак висловив пропозицію уряду Польщі щодо депортації всіх чоловіків призовного віку, як частину підтримки Києва в його зусиллях захищати батьківщину.
 - Рівень народжуваності у Канаді у 2022 році сягнув найнижчого показника за останнє століття. Населення Канади стрімко зростає внаслідок міґрації.
 - росія визнала, що замінувала ЗАЕС. «Міни, розташовані між зовнішнім і внутрішнім периметром ЗАЕС, не становлять жодної загрози для персоналу станції та експертів МАГАТЕ, які перебувають на станції. Більше того, встановлення мін для захисту периметра атомної електростанції є прийнятною практикою, яка не суперечить жодним рекомендаціям МАГАТЕ. Цей метод може бути використаний навіть у випадках, коли ядерний об'єкт не знаходиться в зоні збройного конфлікту», — заявили російські окупанти.
 - Федеральний апеляційний суд округу Колумбія ухвалив, що колишній президент США Дональд Трамп не має президентського імунітету у справі про штурм Капітолія 6 січня 2021 року. "У контексті цієї кримінальної справи колишній президент Трамп став громадянином Трампом, який має такі ж права на захист, як і будь-який інший обвинувачений у кримінальному правопорушенні", — йдеться в рішенні.
 - У Києві невдовзі з'являться сквери на честь Героїв ОУН та відомого дослідника-релігієзнавця Ігоря Козловського, який за проукраїнську позицію 700 днів провів у полоні так званої "ДНР".

Фундація Будучність

Фундація Будучність - зростає, розвивається і діє згідно сучасних потреб нашої громади, але має впевнену візію на майбутнє.

Кожна пожертва, спрямована на підтримку громадських, культурних, історичних та освітніх зусиль в Канаді, є важливим знаком довіри і підтримки діяльності нашої Фундації.

Історичні проекти та культурні заходи

Медичні та гуманітарні проекти

Важливі видання

Документальні фільми

Концерти та музичні записи

Молодь та спорт

Освітні, наукові, дослідницькі публікації та виставки

Громадські заходи, конференції, семінари

Проекти, направлені на зміцнення добробуту українців

2282 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N9 Phone: (416) 763-3388 Fax: (416) 763-4512 Website: bcufoundation.com

OMNI 1 - ON

субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB

неділя - 8 AM

OMNI - BC

неділя - 8 AM

*Повторення

Дивіться Forum TV!

Рекламуйтеся або станьте спонсором частини програми!

Дивіться програму по всій Канаді на телеканалі OMNI!

 ForumTV Canada @ForumTVCanada

www.forumtv.ca | TEL: 416-572-8255 | info@forumtv.ca

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА

SONG OF UKRAINE

Новини, події, вітання та пісні на замовлення
З понеділка до п'ятниці 7:30 вечора на хвилі 1320AM
В прямому ефірі www.cjmr1320.ca

Song Of Ukraine, 9 Plastics Ave, Etobicoke ON M8Z 4B6
Телефон редакції: 416-572-8251
Email: sofu.radio@gmail.com
Facebook: facebook.com/SOFUradio

РЕДАКТОР ТА ВЕДУЧА НАТАЛКА ПОПОВИЧ

"Homin Ukrainy" Publishing Co. Ltd. 9 Plastics Ave., Toronto, Ont. M8Z 4B6

Tel.: (416) 516-2443 Fax: (416) 516-4033
e-mail: homin@on.aibn.com
Суспільно-політичний тижневик
Видає Видавнича Спілка "Гомін України"
з обм. пор. у Торонті Онтаріо Канада.
Виходить щовівторка (46 разів в році)

«Гомін України» – орган Українських Державницьких Організацій Канади

Голова редакційної колегії – д-р Олег Романишин
Редактор газети – Оксана Соколик

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА YEARLY SUBSCRIPTION

PUBLICATION MAIL	
Канада: \$75	Canada: \$75

STANDARD MAIL	
Канада: \$100	Canada: \$100
3CA: \$120 USD	USA: \$120 USD
міжнародні: \$250	international: \$250

Редакція не повертає надісланих матеріалів і не веде листування в їх справі, застерігає право їх скорочувати та справляти. Статті, підписані прізвищем чи ініціалами, не є обов'язково висловом становища редакції. У матеріалах з України збережено правопис оригіналу. Оголошення до кожного чергового числа приймаємо телефоном або письмово до П'ЯТНИЦІ, год. 1:00 по пол. За зміст оголошеня редакція не відповідає. Річники "Гомону України" та англomовного додатку "Ukrainian Echo" можна замовляти в електронному форматі.

Tel.: 416-516-2443

e-mail: homin@on.aibn.com

www.homin.ca

Поле битви – Україна: шляхом звитяги і боротьби

Сторінка спонсорована Фондацією Будучність - BCU Foundation

БОРОТЬБА СОВЕТСЬКИХ СПЕЦСЛУЖБ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ У ПЕРШІ РОКИ РЕСОВЕТИЗАЦІЇ

У 1944 році співробітники советських органів державної безпеки фіксували активність українських повстанців у ряді сіл Дунаєвецького району Кам'янець-Подільської (тепер – Хмельницької) області. Зокрема, мали місце ліквідація сільських активістів комуністичної партії, атаки на сільські совети, поширення агітаційних матеріалів тощо.

Зокрема, в липні 1944 року був захоплений секретар Зеленицького сільського совета Дмитро Цигальник. Тоді ж з каси совета було реквізовано 12 тисяч рублів.

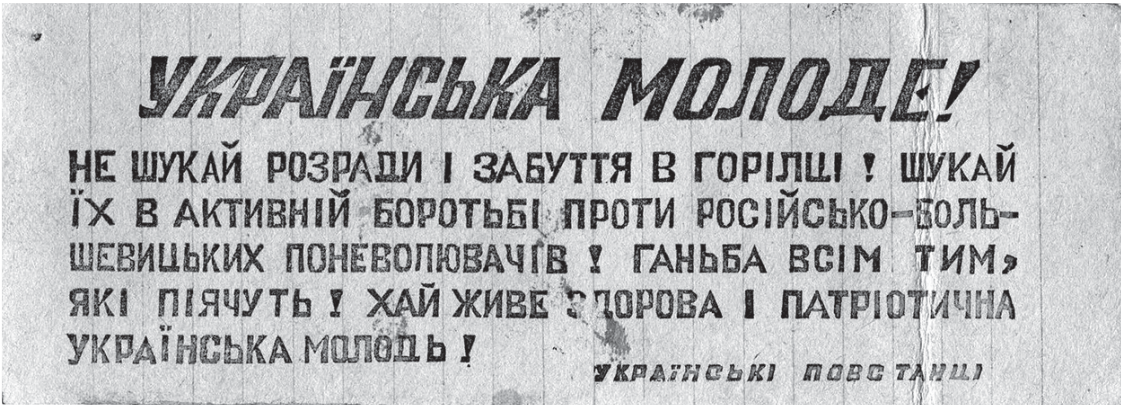
2 жовтня того ж року в районі села Залісся кінний загін советського винищувального батальйону помітив відділ УПА чисельністю до 50 бійців. У перестрілці, яка зав'язалася тоді, були вбиті співробітник НКВД Бондаренко та «стрибок» Стадник, а помічника оперуповноваженого районного відділку НКВД Ємельянова було поранено. У повстанців був один загиблий боєць.

Після проведення акцій та бойових дій повстанські відділи, як правило, безперешкодно відходили на територію сусіднього Мельниці-Подільського району Тернопільської області (на сьогоднішній день Мельниці-Подільська входить до складу Борщівського району).

Керівництво периферійних органів советської державної безпеки вживало різних заходів для нейтралізації діяльності повстанців у районі. Одна з агентурних справ, яка була заведена із цією метою, отримали назву «Втікачі» (російською – «Беглецы»). Співробітниками УМГБ Кам'янець-Подільської області було встановлено, що на території Дунаєвецького району діє підпілля ОУН, учасники якого мають безпосередній зв'язок з повстанськими відділами, які оперують у сусідніх районах Тернопільської області. Відповідно, сітка ОУН забезпечувала діяльність та запілля повстанців у районі.

За результатами агентурної розробки, чекістам вдалося натрапити на слід націоналістичного підпілля. Завдяки даним, зібраним агентурою на оунівців, у квітні 1946 року співробітники МГБ змогли заарештувати по справі 7 підпільників з Дунаєвицького району, серед яких були:

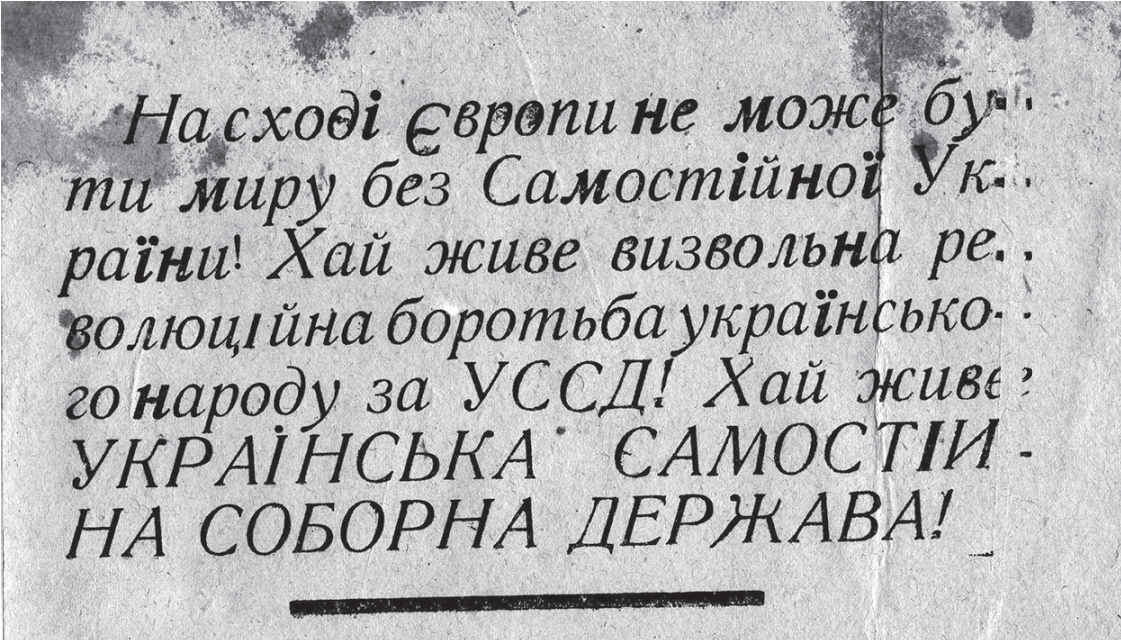
- Володимир Петров (псевдо «Корінець» та «Чубатий»), 1921 року народження, уродженець села Нестерівці. До націоналістичного підпілля

він був залучений ще у 1941 році, займався організаційною діяльністю в районі. Із наближенням військ Червоної армії відійшов до УПА. За завданням організаційних зверхників повернувся до району, осів у Нестерівцях. Збирав розвідувальну інфор-

мацію, брав безпосередню участь у бойових акціях повстанців на території району. Зокрема, у серпні-листопаді 1944 року було спалено кілька комбайнів, розстріляно заступника начальника й оперуповноваженого районного відділку МВД, командира загону «стрибків» та одного бійця. У квітні 1945 року в селах Хорошів та Степанівка того ж району було розбросано загін «стрибків», при цьому забрано 1 кулемет й 10 гвинтівок.

турну справу з дещо дивною назвою – «Четники». За результатами проведених агентурно-оперативних заходів, чекістами було встановлено, що на території Ляховецького району діє осередок ОУН, який тримає безпосередній зв'язок з повстанським від-

мацію, брав безпосередню участь у бойових акціях повстанців на території району.

- Анелія Серафимова, 1923 року народження, уродженка села Нестерівці, акушерка місцевого медичного пункту. Користуючись доступом до ліків, вона забезпечувала повстанців медикаментами та перев'язувальним матеріалом. Одночасно, надавала власне помешкання для потреб підпілля, зокрема для командирів повстанських відділів та керівництва оунівської сітки.

- Надія Дідик (псевдо «Ад'ютант»), 1918 року народження, уродженка села Зеленче, де й працювала заготівельником сільпо.

У деяких селах сучасного Білогірського району Хмельницької області (тоді – Ля-

ховецького) протягом 1944-1945 років советські органи державної безпеки зауважили факти нападів на колективні господарства, крамниці сільської кооперації, розбросання «стрибків», вбивства співробітників МВД та сільських активістів.

Після проведення подібних акцій бійці українського повстанського відділу кожного разу без перешкод відходили на територію Велико-Дедеркальського (тепер – Шумського) району Тернопільської області.

Для боротьби з повстанцями на зазначеній території, співробітниками Управління МГБ Кам'янець-Подільської області було відкрито аген-

ділом із сусіднього Велико-Дедеркальського району. Оперативникам через агентуру вдалося виявити особовий склад осередку й отримати дані щодо практичної діяльності його учасників. Це дало можливість заарештувати у березні 1946 року 16 оунівців, серед яких старичний Андрій Погонєць (псевдо «Волинченко»), підпільники Дмитро Котик (псевдо «Галайда») та Петро Начичко (псевдо «Сокіл»). Під час арешту чинив збройний опір й загинув Андрій Салабай (псевдо «Вовк»). У заарештованих тоді було вилучено: п'ять гвинтівок й автоматів, одну гранату, один револьвер, сто шістьдесят п'ять патронів, а також значну кількість листівок ОУН й націоналістичної літератури. Під час допитів Андрій

Погонєць надав свідчення, що до підпілля ОУН долучився у 1943 році, з часом ставши станичним села Баймаки. Влітку 1944 року він відійшов до УПА, але потім повернувся до села. Тут був мобілізований до Червоної армії, з війни повернувся влітку 1945 року. Після цього відновив організаційні зв'язки.

Котик та Начичко під час німецької окупації перебували у відділі УПА. Після повернення советської влади на територію району займалися агітацією й поширенням підпільних видань. Крім того, збирали інформацію щодо винищувальних батальйонів та заходів органів советської влади на селі.

Під час допитів співробітники МГБ також дізналися, що у селі Болохівка Велико-Дедеркальського району знаходилася конспіративна квартира й пункти зв'язку повстанського командира «Кармелюка». Тут, очевидно, мова йде про булавного, командира чоти у сотні «Сірі Вовки» (1945 рік) та військового референта Кам'янець-Подільського надрайону ОУН (вересень – грудень 1945 року). Ймовірно, командир «Кармелюк» загинув на Шумщині у першій половині 1946 року.

Утримувачами квартири були Мокрина Прокопчук та її донька Надія. Після їх арешту слідчі МГБ дізналися, що помешкання, починаючи з 1944 року, часто використовувалося «Кармелюком» для проведення нарад керівників збройних відділів, зустрічей із зв'язковими з Ляховецького району тощо. Також співробітникам МГБ вдалося вийти на осередок ОУН в Плужнянському районі, зокрема в селах Велика Боровиця та Іванівка (сучасного Білогірського району), де було заарештовано 6 підпільників.

(Продовження – у наступному числі «Гомону України»)
Юрій Щур, кандидат історичних наук, керівник науково-дослідницького проєкту "Повернута спадщина"

ДОСЛІДНИЦЯ, ЯКА ВІДМЕЖУВАЛА ІСТОРІЮ УКРАЇНИ ВІД РОСІЙСЬКОЇ

13 лютого – 140 років з дня народження **Наталії Полонської-Василенко**, видатної дослідниці історії України, архівістки, першої жінки приват-доцента Університету святого Володимира у Києві.

Наталія Полонська-Василенко народилася 13 лютого 1884 року у Харкові. Походила зі збіднілої дворянської родини генерала та військового історика Дмитра Меньшова. Закінчила в Києві Вищі жіночі курси, пізніше – історико-філологічний факультет університету. З 1912 року вона була асистентом історії на Вищих жіночих курсах, згодом – приват-доцент Київського університету. Представниця історичної школи Митрофана Довнар-Запольського (учня Володимира Антоновича). Дружина академіка Миколи Василенка. Перша в підсоветській Україні жінка-доктор історичних наук.

У міжвоєнний та воєнний період була професором Художнього інституту та Київського університету, співробітницею Української академії наук, була активною у багатьох наукових установах, в еміграції – професор Українського вільного університету в Празі та Мюнхені, дійсний член Українського історичного товариства, Наукового товариства ім.

Шевченка та Міжнародної академії наук у Парижі.

Наталія Полонська-Василенко написала понад 200 наукових праць з археології, історії України, Української Церви, спогади. Головною науковою працею свого життя вважала двотомну «Історію України». Перший том був виданий 1972-го року, а другий – вже після смерті дослідниці, у

1976 році.

Видатний історик, професор Гарвардського університету Олександр Оглоблин про Наталію Полонську-Василенко: «Рік за роком, архів за архівом, і на Україні, і в центральній імперії – москові, петербурзі, і в Криму, документ за документом, сотні, тисячі дорожочісних документів – знаходить, вибирує, система-

тизує і вивчає талановита дослідниця, перед творчим зором якої поволі встає грандіозна картина становлення нової України ...».

Перекладач з Мюнхену Роман Шупер, який протягом шести років перекладав двотомник «Історія України» на німецьку писав: «Це була так собі, перша спроба в німецькій мові термінологічно дуже чітко відмежувати історію України від історії росії чи Білорусі. Вразило, звичайно, те, що вона розпочала свою кар'єру ще в “підсоветській” Україні, в Східній Україні, в Харкові і цю роботу 30-х років продовжила після війни вже тут, у Мюнхені. Я знав її як надзвичайно скромну людину. Дуже така виважена, спокійна жінка. Така все дуже елегантно прибрана».

З 1951 року, разом із своїм третім чоловіком економістом Олександром Моргуном, дослідниця жила в Німеччині у будинку для літніх людей, що знаходився у містечку Дорнштадт біля Ульму (земля Баден-Вюртемберг).

Померла 8 червня 1973 році у Дорнштадті, там і похована.

За матеріалами
Українського
інституту національної пам'яті

ЩО ВІДОМО ПРО ОЛЕКСАНДРА СИРСЬКОГО

Олександр Сирський народився 26 липня 1965 року у селі Новинки Владимирської області росії.

У 1986 році закінчив московське вище військове командне училище. Після проголошення незалежності почав служити у Нацгвардії, а згодом — у ЗСУ.

У 1996 році закінчив Академію Збройних сил, а в 2005 році — Національний університет оборони.

У 2000-х роках Сирський командував 72-ю механізованою бригадою. Брав участь у співпраці України з НАТО.

У зиму 2015 року він був одним з головних командирів АТО під час боїв за Дебальцеве. Йому вдалося вивести українське угруповування з майже оточеного росіянами міста. За цю операцію Сирського нагородили орденом Богдана Хмельницького.

З 2016 року очолював Об'єднаний оперативний штаб, який координував дії українських військових на Донбасі. З 2019 року керував Сухопутними військами.

На початку повномасштабного вторгнення рф Сирський був відповідальним за оборону Києва. За це він отримав звання «Герой України».

Сирський наказав військово-навчальним центрам створити спеціальні тимчасові батальйони та доставив у столицю артилерійські системи, які зазвичай використовуються для навчання.

«Сирський розділив місто та прилеглі до нього райони на сектори та призначив керувати кожним районом генералів із військово-навчальних центрів, створивши чіткий ланцюжок субординації, якому підкорялися б усі українські військові частини та служби безпеки. Тактичні рішення офіцерам на місцях дозволялося приймати негайно, без необхідності консультуватися зі штабом», — писали тоді журналісти «The Washington Post».

Восени 2022 року Сирський був одним із командувачів контрнаступу на Харківщині.

«Олександр Сирський — із тих досвідчених офіцерів, які готуються до всіх непередбачуваних обставин. Навіть до тих сценаріїв, які сам він вважає вкрай малоімовірними», — писала про Сирського американська газета «The Washington Post».

У вересні 2022 року, після наступу у Харківській області, Міністерство оборони України називало його одним із творців перемог ЗСУ — «атлантив, що тримають операцію на своїх плечах».

«Сирський користується величезною повагою в армії. Імпонує своєю цілеспрямованістю, рішучістю та хитрістю. Він спить лише чотири з половиною години на добу. Єдина релаксація — це щоденні заняття у тренажерному залі», — писав про генерала кореспондент «BBC» Джонатан Біл.

Проте кілька офіцерів, з якими спілкувалися із «BBC», мали негативні відгуки про Сирського як людину, яка не надто ретельно ставиться до збереження життя солдатів.

Також деякі офіцери нарікають, він любить порушувати вертикаль влади і втручатись у керування підрозділами аж до рівня роти.

Вони вказували, що Сирський має гарні стосунки з Офісом президента, а розмови про його призначення замість Залужного з'явилися ще навесні 2022 року.

Відомо, що в Олександра Сирського і у Валерія Залужного були різні погляди на те, що треба робити з Бахмутом.

Спочатку щодо того, чи варто було раніше виходити з міста взимку 2023 року, а потім — чи варто було наступати на місто вже влітку і восени 2023 року паралельно з контрнаступом на півдні.

Сирський у 2023 році керував східним угрупованням військ, яке вело бої на найгарячіших ділянках фронту. Битва під Бахмутом була у його відповідальності.

Як писав «New York Times», влітку 2023 року під час однієї з нарад американські стратеги на-

полегливо рекомендували Залужному зосередитися на прориві на південному напрямку, а не розпорошувати ресурси між південним та східним напрямком. Залужний, як повідомляють джерела, з цим погодився.

Проте українська армія продовжувала наступальні бої за Бахмут, за які був Сирський.

В інтерв'ю «BBC» Сирський тоді називав наступальну битву під Бахмутом, де загинули тисячі українських військових, «принциповою справою і справою честі». Він казав, що ЗСУ можуть оточити захоплене росіянами місто, проте цього не сталося.

З осені 2023 року оперативно-стратегічне угруповання «Хортиця», яким командує Сирський, відповідає за ділянку фронту біля Куп'янська і Лиману. Тут росіяни здійснюють потужні атаквальні дії, а українці тримають оборону.

Основна мета росії на цьому напрямку — відтиснути ЗСУ зі східного берега річок Оскіл і Чорний Жеребець, і так зняти небезпеку наступу на окуповані Сватове і Кремінну на Луганщині.

Також армія рф може спробувати захопити звільненні восени 2022 року Куп'янськ і Лиман, оскільки ці міста важливі стратегічно, є великими залізничними вузлами та необхідні для стійкої оборони в цьому районі.

За пів року атак на цій ділянці російська армія спромоглась лише на незначні просування на відтинку дороги Куп'янськ — Сватове. При цьому вона втратила значну частину техніки і особового складу.

Однак, за словами Сирського, ситуація на цій ділянці фронту є складною.

Вона пов'язана з тим, що крім Куп'янського напрямку, наприкінці минулого року рф почала наступ біля Сіверська і Часового Яру на Донеччині.

За словами нового головнокомандувача ЗСУ, всі спроби противника були невдалими.

«Високий Замок»

ТАЄМНА ВІЙНА РОСІЇ В ЄВРОПІ

Юрій Сиротюк

Частина європейського політикуму часто наголошує, що не варто надавати Україні озброєння, щоб не втягувати Європу у війну.

Насправді вони не розуміють, що агресія росії проти Європи вже триває. При чому, росія діє в Європі не менш нахабно, ніж в Україні перед повномасштабною.

Поки що це приховані операції розвідувальних служб, які раз по раз виливаються у вбивства, диверсії на режимних об'єктах, шпигування, спроби викрадення чутливої інформації, формування і вплив на громадську думку, формування «сплячих» мереж і підготовлених диверсантів.

Ось лише частина із вершини айсберга розгулу російських диверсантів в Європі.

Отруєння радіоактивним «Полонієм-210» в суші барі у Лондоні в листопаді 2006 року колишнього офіцера ФСБ росії Олександра Литвиненка. Отруєння 4 березня 2018 року у британському місті Солсбері військового розвідника і подвійного агента Сергія Скрипаля та його доньки Юлії за допомогою отруйної речовини «Новічок».

З початку російської агресії проти України росія здійснила серію зухвалих агресій проти підприємств і підприємців, які надавали збройну допомогу Україні.

16 жовтня і 3 грудня 2014 року стався вибух на складах боєприпасів у селі Врбетицях у регіоні міста Злін у східній частині Чехії. Внаслідок першого вибуху загинули дві людини. Згодом слідством було встановлено, що ці диверсії організували російські агенти.

Чотири рази росіяни влаштовували диверсії на складі «Арсенал» поблизу міста Муглиж у Болгарії: у 2011 році, дві у 2015-му та ще у 2020 році. У 2015 році росіяни отруїли болгарського торговця зброєю Еміліана Гебрева, кампанії якого і належали вищезазначені склади.

Як повідомляв «Укрінформ», у 2015 році невідомі намагалися отруїти власника «Етсо» Еміліана Гебрева, його сина, а також бізнес-партнера. Болгарська прокуратура звинуватила в цьому співробітників російської військової розвідки. Причину замаху вбачають в експорті зброї в Україну.

Не менш зухвалою стала секретна операція щодо викрадення з-під арешту в Італії сорокалітнього Артема Усса – сина губернатора Красноярського краю Олександра Усса, якого затримали у жовтні 2022 року в аеропорті Мілану за американським ордером за підозрою в контрабанді конфіденційних військових технологій та порушення санкцій.

Усса тримали під домашнім арештом в чотиризірковому готелі на Сардинії, який належав кампанії його сім'ї. 21 травня Апеляційний суд Мілану, після довгих затягувань, нарешті, вирішив екстрадувати Олек-

сандра Усса у США, а вже 22 травня йому вдалося зникнути та втекти з-під домашнього арешту. Організували втечу на декількох автомобілях представники сербської наркомафії. Але розробляли і супроводжували цю операцію в дусі Холодної війни представники російського посольства у Римі. При чому значну роль зіграло зумисне затягування справи італійською бюрократією, що дало час ретельно підготувати операцію.

Нещодавно у Польщі передали до суду справу щодо діяльності російської шпигунської мережі, яка нараховувала 16 осіб. Шпигуни діяли з січня по березень 2023 року в Білій Підляській, Хелмі, Медиці, Перемішлі, Ряшеві, Варшаві, а також в інших населених пунктах країни, в тому числі в Помор'ї. Вони займалися розвідкою об'єктів критичної інфраструктури, включаючи військові об'єкти та морські порти, встановлювали вебкамери на маршрутах руху транспорту із західною військовою допомогою Україні. Мали завдання встановити GPS-мітки на ці транспортні засоби, вели антипольську пропаганду і готували диверсії.

Мережу ліквідували у березні 2023 року.

У справі, серед інших, затримали російського хокеїста, який грає за один з клубів першої ліги в Сілезії. Він спеціалізувався на розвідці об'єктів, що стосуються оборони країни. Крім того, він проводив розвідку об'єктів критичної інфраструктури.

За шпигунство на користь москви уже отримав значний тюремний термін экс-депутат Сейму Латвії – Яніс Адамсонс.

І це лише частина з похмурої картини безпосередньої війни росії проти Європи.

Про обсяг проблеми свідчить хоча б російська шпигунська сітка, розбудована в країнах Європи, розмір якої перевищив кількість советських шпигунів і агентів в часи Холодної війни.

Ще у березні 2022 року українська розвідка розкрила особи 620 російських шпигунів у країнах Європи. На сайті ГУР було оприлюднено список агентів, які є співробітниками російської ФСБ – їхні імена, паспортні дані, інформація про місця роботи та проживання, а також про їхні автомобілі.

Від третини до половини представників дипломатичного корпусу рф в Європі виявилися шпигунами.

За даними Міністерства закордон-

них справ України на минулорічний квітень, за кілька місяців повномасштабної війни, з країн Європи було вислано 423 російські дипломати, які, ймовірно, були співробітниками розвідки під прикриттям: Австрія – 4, Болгарія – 10, Бельгія – 21, Греція – 12, Данія – 15, Естонія – 17, Ірландія – 4, Іспанія – 25, Італія – 30, Латвія – 16, Литва – 5, Люксембург – 1, Нідерланди – 17, Норвегія – 3, Північна Македонія – 5, Польща – 45, Португалія – 10, Румунія – 10, Словаччина – 38, Словенія – 33, Німеччина – 40, Франція – 35, Чехія – 1, Чорногорія – 4, Швеція – 3, ЄС – 19.

Розмиті дипломатичні формулювання від «особи, які видавали себе за дипломатів» до «загрози інтересам безпеки» свідчили про викриття величезної мережі агентів росії, які діяли під прикриттям посольств і дипломатичним імунітетом.

За інформацією журналістів «Der Spiegel» Служба зовнішньої розвідки рф курає за кордоном роботу близько 3 тисяч шпигунів, Головне управління розвідки – ще близько тисячі. Більшість агентів маскуються під дипломатів.

Звісно, стрімка операція по обезголовлюванню агресивної шпигунської мережі завдала клопоту диверсійній діяльності рф у Європі. Але мережа агентів, нелегалів, місцевих завербованих агентів впливу, «сплячі» диверсійні групи, куплені політики, нерухомість, яку можна використувати для шпигунських потреб, комерційні підприємства та рахунки, кіберактивність, усе, що довго готувалося, продовжує працювати.

росія використовує дипломатичний імунітет і шенгенські правила, щоб вільно пересуватися Європою. Наразі лише поодинокі країни, такі як Чехія, вимагають припинити розгул російських диверсантів, обмеживши пересування дипломатів з рф країнами їхнього перебування. З початку російсько-української війни росія під виглядом біженців наводнила європейські країни поповненням агентурної мережі, яка мала замінити розконспірованих агентів. Ця міна повільної дії ще чекає на детонацію. Кримінал та етнічні банди, продажні політики, корисні ідіоти продовжують працювати, підриваючи єдність Європи і національну безпеку власних країн.

Деякі країни, такі як Австрія та Швейцарія, під облудливими гаслами нейтралітету продовжують залишатися шпигунськими базами росії в Європі. Приміром, лиш у Швейцарії,

де сконцентровані важливі міжнародні організації, росія тримає як мінімум 80 підготовлених шпигунів із дипломатичним прикриттям. Подібна ситуація у Відні.

Лише зараз європейські країни починають оприлюднювати прізвища високопосадових агентів, причетних до вбивств, диверсій, терористичних актів.

Так, у Болгарії суд видав ордери на арешт 6 росіян, причетних до підривів складів боєприпасів.

Софійський міський суд схвалив видачу європейських ордерів на арешт для 6 росіян, яких Болгарія звинувачує в тероризмі й причетності до чотирьох підривів на складах боєприпасів з 2011 по 2020 рік, та які перебували в країні під чужими іменами та легендованими біографіями.

Українське ДБР повністю довело причетність російських спецслужб до вибухів 2014 року на військових складах у Чехії, де зберігалася зброя для України, а також військових складах у Сватовому Луганської області 2015 року.

Обвинувачення висунуто:

Ігорю Сергуну – колишньому начальнику головного управління генерального штабу ЗС рф (очолював відомство до 2016 року);

Олексію Дюміну – колишньому охоронцю путіна, який від 2013 до 2015 років займав посаду начальника сил спеціальних операцій російського ГРУ;

Валерію Флюстикову – командувачу сил спеціальних операцій ЗС рф;

Андрію Авер'янову – генерал-майору, командирі 161-го центру підготовки спеціалістів особливого призначення головного управління генерального штабу ЗС рф. Останній входить до близького кола російського диктатора путіна та часто присутній на офіційних зустрічах найвищого рівня.

Підозри отримали ще понад 25 безпосередніх організаторів і виконавців диверсії з числа російських спецслужб. Серед них є і всесвітньо відомі любителі «Солсберських шпигунів» Анатолій Чепіга та Олександр Мішкін. Під час спільного з представниками чеських правоохоронців розслідування працівники ДБР встановили, що саме російські диверсанти підірвали військові склади в Чехії 2014 року. Важливу роль у цій диверсійній операції відіграли вже відомі за спробою отруїти Скрипалів у Солсбері Мішкін і Чепіга.

Офіцери російського ГРУ Олександр Мішкін, відомий як Олександр Петров, та Анатолій Чепіга, відомий як Руслан Боширов, відвідали склад боєприпасів у чеському місті 15 жовтня 2014 року, напередодні вибуху, як екскурсанти.

Відвертий тероризм вже став візиткою російських спецслужб у Європі. Наприклад, минулорічна розсилка листів з бомбами в Іспанії теж справа рук російських агентів під прикриттям.

І зараз помітно, як напрямок діяльності російської розвідки істотно змістився з аналітичної, полювання за таємницями політичного, військо-

ЛІГА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ ВІДДІЛ У ТОРОНТО ВІТАЄ ДРУГА СТЕФАНА ЧОРНОГО З ЮВІЛЕЄМ — 100 РІЧЧЯМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ!

У його 100 років бажаємо йому міцного здоров'я, ясного розуму і відмінного самопочуття, а найголовніше — мирного неба, спокою та Божого благословення на многі літа. Хай Ваше життя буде сповнене приємними і теплими моментами та турботою рідних і близьких.

Стефан Чорний народився 12 лютого 1924 року в селі Григорів Монастирського району Тернопільської області в багатодітній сім'ї, де росло п'ятеро дітей.

З малих років пан Стефан мав хист

до науки, а також у нього зароджувалися організаторські здібності.

У 1941 році Стефан Чорний прийняв присягу члена юнацтва ОУН. Керівництво ОУН у 1944 році призначило його підрайоновим керівником юнацтва ОУН.

Робота в організації вимагала дисципліни і конспірації.

В 1944 році німці забрали його в армію. За час війни він побував у Словаччині, Югославії, Польщі, Австрії, Німеччині та Англії.

Після війни пан Чорний перебував

у таборах військовополонених.

В 1951 році пан Стефан приїхав до Канади. Після того він переїхав до міста Ред Лейк.

Українська громада цього міста вирішила побудувати церкву. Вони створили комітет побудови церкви, а пана Стефана обрали головою Комітету.

В 1954 році в місті Ред Лейк пан Стефан організував і очолив відділ Ліги Визволення України, а також українську школу.

В 1962 році пан Чорний приїхав до

Торонто, де вступив до організації Ліга Визволення України і у скорім часі був обраний до управи ЛВУ відділу в Торонто.

З цього часу пан Стефан Чорний є членом Ліги Українців Канади і виконує обов'язки скарбника торонтського відділу ЛУК.

Пан Стефан є передплатником і фінансово підтримує газету «Гомін України».

Стефан Чорний є довголітнім членом Кредитової Спілки «Будучність».

Незважаючи на поважний вік, пан Стефан є активним членом Українських Державницьких Організацій, які підтримує фінансово.

Пан Стефан — сильна духом людина, сповнена оптимізму та щирості. Він уміє радіти життю, а невдачі сприймає лише як випробування долі, які потрібно пройти з гідністю.

Ліга Українців Канади відділ у Торонто щиро дякує другу Стефану Чорному за його віддану довголітню працю на благо української громади в Канаді.

Голова відділу ЛУК Торонто
Микола Литвин
Фото: Роксолана Буяк

ВИЙНЯТКОВІ НОВІ КУРСИ ПРО УКРАЇНУ ЗА ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ФУНДАЦІЇ ІМ. ПЕТРА ЯЦИКА (PJEF) В УНІВЕРСИТЕТІ ТІФФІН, ШТАТ ОГАЙО, США

Освітня фундація імені Петра Яцика (PJEF) з гордістю повідомляє про запуск **двох** вражаючих курсів, присвячених Україні в університеті Тіффін, що в штаті Огайо. Ці курси стали можливими завдяки щедрому фінансуванню від Освітньої Фундації ім. Петра Яцика (PJEF) і будуть викладатися шановною **доктором Ольгою Бертельсен, колишньою постдокторанткою програми ім. Петра Яцика з вивчення України при університеті Торонто. Випускники** програми Національна безпека, розвідка та тероризм продовжуватимуть працювати в Міністерстві оборони США, ЦРУ, ФБР, ООН та Секретній службі США.

Доктор Ольга Бертельсен прилучилася до університету Тіффін у серпні 2021 року, принісши з собою ґрунтовні знання та багаторічний досвід. До початку роботи в університеті, д-р Бертельсен здобула медичну та стоматологічну освіту в Україні. Вона має ступінь бакалавра та доктора наук з історії за спеціалізацією українська/радянська історія та інтелекту Блумсбурзького універ-

ситету в штаті Пенсільванія (США), Пенсільванського університету, штат Пенсільванія (США) та Ноттінгемського університету (Велика Британія). Доктор Бертельсен також проводила дослідження та викладала курси з всесвітньої історії, міжнародних відносин та безпеки дослідження інтелекту в Колумбійському та Гарвардському університетах, університеті Торонто та Нью-Йорку, Європейському університеті (Флоренція, Італія) та Аеронавігаційному університеті Ембрі-Ріддл (Прескотт, Арізона).

Перший запропонований курс називається **«Державний тероризм і політичне насильство: росія та Україна»**. Він пропонує комплексне дослідження державного тероризму та політичного насильства, з особливим акцентом на відносини між росією та Україною. Курс заглиблюється в історичні, геополітичні,

економічні і гуманітарні фактори, які сприяють участі росії в політичному насильстві та тероризмі в Україні і за її межами. В рамках курсу аналізується вплив дій росії на регіональний та глобальний баланс сил, включаючи економічну стабільність. Курс також проливає світло на використання росією інформації та капіталу, як інструментів переговорів із Західними країнами, а також на використання нетрадиційних загроз.

Другий курс називається **«Безпека в постгеноцидних суспільствах»**. Цей курс зосереджений на викликах, з якими стикаються нації, у наслідок геноциду та «етнічних чисток», з особливим акцентом на Україні. Виходячи з нещодавнього вторгнення російських військ в Україну, курс надає порівняльний аналіз історичних та етнічних закономірностей у регіонах, які постраждали від геноциду та злочинів проти людства. Також слухачі курсу заглибляться в основні фактори та риторику, які часто прокладають шлях до насильницьких дій колоніальних сил. Крім

того, курс вивчає політику та реформи, що здійснюються після подій геноциду, разом із процесами оздоровлення та відновлення суспільства. Курс також досліджує фундаментальні елементи безпеки в постгеноцидних державах і важливі компоненти, необхідні для успішного переходу від конфлікту до миру.

Вищезгадані курси пропонують не тільки цінну інформацію про українську історію, політику та безпеку, але й сприяють глобальному усвідомленню викликів, з якими стикається Україна. Проливаючи світло на ці важливі проблеми університет Тіффін та Освітня Фундація ім. Петра Яцика (PJEF) працюють разом, щоб забезпечити платформу для розуміння, навчання та реалізації значущих змін.

Ми заохочуємо вас дізнатися більше про ці курси та зусилля Освітньої Фундації ім. Петра Яцика (PJEF) на нашому офіційному веб-сайті. **Разом, через освіту та обізнаність, ми можемо зробити значний вплив і сприяти кращому майбутньому України та світу загалом.**

ПАЛАТА ГРОМАД КАНАДИ СХВАЛИЛА ОНОВЛЕНУ УГОДУ ПРО ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ З УКРАЇНОЮ

Законопроект, спрямований на реалізацію модернізованої канадсько-української угоди про вільну торгівлю, ухвалено 214 голосами, проти голосували 116 депутатів.

Палата громад Канади ухвалила закон про зміни до угоди про вільну торгівлю з Україною. Про це 7 лютого, повідомило видання «Global News».

Йдеться про угоду, яку президент

України Володимир Зеленський підписав торік під час візиту до Оттави.

Повідомляється, що законопроект, спрямований на реалізацію модернізованої канадсько-української угоди про вільну торгівлю, ухвалено 214 голосами, проти голосували 116 депутатів. Тепер документ має пройти другий раунд розгляду в сенаті Канади.

Зазначається, що урядовий зако-

нопроект пройшов без підтримки консерваторів, незважаючи на неодноразові заклики українських груп до консерваторів змінити свою позицію. Та попри заяви щодо підтримки України консерватори виступають проти законопроекту, оскільки в оновленій угоді йдеться, що обидві країни прагнуть просуванню ціноутворення на вуглець.

В Україні вже діє ціна на викиди

вуглекислого газу, і канадські чиновники заявили, що це формулювання не має обов'язкової сили.

Міністр торгівлі Канади Мері Нґ каже, що угода дасть змогу канадським підприємствам, зрештою, допомогти Україні в економічній реконструкції та післявоєнному відновленні.

Валентина Пустіва,
«Кореспондент»

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ: ШЛЯХ У 95 РОКІВ

3 лютого 1929 року у Відні представники Групи Української Націоналістичної Молоді, Лерії Українських Націоналістів, Союзу Української Націоналістичної Молоді та Української Військової Організації утворили Організацію Українських Націоналістів (ОУН) – рух, який поставив собі за мету встановлення Української соборної самостійної держави.

В Українському кризовому медіа-центрі експерти обговорили, чи виконала вона свою місію і чому у тих історичних умовах саме ОУН стала основою боротьби українців за визволення.

Кандидат історичних наук Микола Посівнич особливо відзначив роль, яку відіграв у створенні Організації Євген Коновалець.

«Його постать у тих подіях є ключовою. Завдяки йому маємо дуже добре структуровану організацію. В тих умовах він чітко побачив проблему в тому, що немає чіткої ідеології, а з іншого боку – еліти, яка би була готова втілювати цю ідеологію. На це все знадобилось 10 років», – підкреслив історик.

В подальшому саме ця організація досягла найбільших результатів. Її представники були серед кращих синів і дочок України, які у двадцятому столітті відігравали найважливішу роль у процесі українського державотворення. «ОУН розбудовувалась як ірраціональна ідеалістична світоглядів організація, яка об'єднує навколо себе здорові сили нації. Тому хибним є те, що її дехто сприймає як партію», – уточнив Микола Посівнич.

На зустріч принесли прапор ОУН часів Євгена Коновальця. «Чому він

не червоно-чорний?» – попросив пояснити модератор заходу Ігор Стамбол. Голова ОУН (м) Богдан Червак зазначив, що прапором революційної ОУН дійсно вважається червоно-чорний, але спочатку в Організації при Коновальцеві був інший.

У 1929 році був оголошений конкурс на символіку ОУН і перемогла концепція Тризуба з мечем. Саме тоді виготовили перший прапор. «Оригінал, на жаль, не зберігся, а ця копія тривалий час знаходилась у наших братів і сестер за кордоном. Потім стяг помандрував у Лондон, звідки його привезли до України у часи Майдану», – пояснив він.

Богдан Червак підкреслив, що не існує у сучасній українській державі іншої організації, яка би мала таку велику і славу історію.

«Коли на початку двадцятого століття українська держава не стала дійсністю, запанувала атмосфера апатії і зневіри. Більшість українців вважали, що вже ніколи українська

нація не відродиться. Тому одна частина інтелігенції пішла у колаборацію з більшовицьким режимом, а інша емігрувала. На міжнародній арені українське питання було фактично зняте, і тільки горстка ідеалістів на чолі з Євгеном Коновальцем сприйняла поразку УНР не як завершення історії, а як початок нової боротьби», – наголосив голова ОУН.

На думку головного редактора газети «Шлях Перемоги» Віктора Рога, ОУН відіграла і продовжує відігравати дві важливі функції. Це функція компаса або орієнтира у формуванні світогляду, концепції, напрямних і функція магніту – притя-

гання до себе твердих, вольових і принципових людей.

ОУН завжди діяла адекватно відповідно до умов і завдань. Недоречно було у 60-х роках бігати по лісах з автоматами, так само, як недоречно було у 40-х пікетувати відділи НКВД чи гестапо. І в еміграції, і в підпіллі, і в сучасній Україні Організація завжди діяла за кількома критеріями. І перший із них – Українська Самостійна Соборна Держава не є питанням дискусії, і боротьба за таку державу – обов'язок кожного українця.

«Якщо у школі не вчишся – не станеш вченим. Якщо не тренуєшся – не станеш чемпіоном. Все дається трудом, боротьбою, потом і кров'ю. Так само і з нацією. Вона сама має визначати свій шлях і свій інтерес, сама працює, бореться, вчиться, має бути готова себе захищати і жертвувати для розвитку, бо ніхто за океаном чи поребриком добра нам не дадуть і тому принцип опертя на власні сили, їх організацію і мобілізацію є засадничим. Захищають того, хто відбивається, а не того, хто втікає», – сказав Віктор Рог, закликавши знаходити відповіді на складні питання не в пустопорожніх обіцянках політиків, а у писаннях і діях великих борців за свободу України.

Прес-центр УКМЦ

ТАЄМНА ВІЙНА РОСІЇ В ЄВРОПІ

➔ Закінчення з стор. 7

вого чи економічного плану, проникнення в державні структури інших країн, вербування іноземних громадян, що мають прямий доступ до секретних даних, приватне життя західних лідерів, до бойової – прямих диверсійно-терористичних операцій на території країн противника. Паралельно нарощується вплив на медіа та суспільну думку, щоб посіяти розбрат серед членів ЄС.

Особливий інтерес у росії до воєнних таємниць в ЄС, що можна розцінювати як дорозвідка перед вторгненням. Прикладом цього є арешт і викриття російського агента у ВМС Італії капітана Вальтера Біота в березні 2021 року. Він засуджений на 30 років за передачу російським дипломатам конфіденційної інформації НАТО в обмін за грошову винагороду.

росія продовжує формувати агентуру, граючи на жадібності, ідеології, шахраюванні, економічним негараздам чи бажанню помсти.

Нині російська агентура збільшує

градус агресивності своїх операцій на території Європи. При чому, розуміючи увагу до російських дипломатів та «біженців», росія намагається ротувати дипломатів, наприклад, з країни, де вони на межі екстрадиції, в іншу країну, або, як було у випадку в Словенії, коли російські шпигуни збирали інформацію під прикриттям паспортів громадян Аргентини.

Особлива увага в росії до країн колишнього соціалістичного табору у Центральній, Східній Європі і на Балканах. Цю територію росія розглядає як зону своїх інтересів і дії, не обираючи методів.

А загалом, поки Європа остерігається бути втягнутою у війну, прихована розвідувально-чекістська операція з санкції путіна в Європі триває. І лише від швидкості та рішучості реакції Європи залежить, чи шпигунська розвідка боєм не переросте у відкриту агресію...

Юрій Сиротюк

UCRAINICA RESEARCH INSTITUTE

SOLOMEA

LEGENDARY DIVA OF
OPERA'S GOLDEN AGE

THURSDAY, FEBRUARY 22, 2024

6:30PM

OLD MILL TORONTO

WESTMINSTER ROOM

ANDRIY J. SEMOTIUK

Author of *Solomea*, a biography of the world-celebrated opera icon, Solomea Krushelnyska. He is a researcher, community activist, public speaker, former U.N. Correspondent and current Forbes correspondent. Andriy is a U.S. and Canadian Immigration attorney.

NATALKA SEMOTIUK

Canadian-Ukrainian filmmaker based in Toronto. She is the founder of Courageous Heart Productions and the former Producer of the Toronto International Film Festival's Rising Stars programme. She is currently working on her feature film debut with her documentary *Solomea: Uncovering a Family Legacy*.

Visit our website www.ucrainica.ca for more information and to download a parking permit.

Delta

Community Fund

UCRAINICA

ЧОМУ УКРАЇНЦІ В РОСІЇ – НЕ ДІАСПОРА (І ЯК МОСКВА ЇХ РЕПРЕСУЄ)

Указ Президента України «Про історично населені українцями території російської федерації» привернув суспільну увагу не лише до українців російського зарубіжжя, але й актуалізував питання про те, що саме робила, робить і має зробити українська держава для своїх закордонних співвітчизників.

Ігор Винниченко

Про те, як налагоджувалась і відбувалась взаємодія українців зарубіжжя з державою Україна після відновлення української незалежності кореспонденту «АрміяInform» розповів доцент кафедри країнознавства і туризму Київського національного університету імені Тараса Шевченка, директор громадської організації Інститут досліджень діаспори Ігор Винниченко.

Українська діаспора й українці зарубіжжя: у чому різниця

Українців, які проживають на етнічних українських землях у межах сусідніх держав, некоректно називати українською діаспорою. Щодо них слід вживати ширше поняття «українці зарубіжжя», яке охоплює як українців діаспори, так і тих українців, які проживають у межах етнічних українських земель на території сусідніх держав.

У світі, напевно, немає жодної країни, державні кордони якої збігаються з історичними межами етнічного розселення титульної нації, тобто з тими територіями, де представники певного етносу становлять більшість населення. Україна не є винятком — українські етнічні землі виходять за межі міжнародно визнаної державної території.

В Указі Президента України «Про історично населені українцями території рф» йдеться саме про такі сусідні з українською державою регіони — Стародубщину, Північну та Східну Слобожанщину, Кубань. Це Білгородська, Брянська, Воронежська, Курська, Ростовська області

та Краснодарський край російської федерації.

Українці, які мешкають тут — це українці зарубіжжя, а не українська діаспора, адже вони проживають у межах етнічних українських земель. Ці території щонайменше з ранньомодерної доби XVI-XVIII століть заселені українцями, тож цілком можуть вважатися українськими етнічними землями.

Вивчення зарубіжного українства в країнах колишнього срср стартувало з відновленням незалежності

Вже 1989 року, напередодні відновлення незалежності, в Інституті історії України Національної Академії Наук України створили групу на чолі з доктором історичних наук Володимиром Євтухом. До неї від Київського університету імені Тараса Шевченка долучився також я, оскільки працюючи на кафедрі фізичної географії викладав дисципліну «Етногеографія».

У цій групі я опікувався прибиранням інформації про українців у межах срср, а згодом, після розпаду тієї держави, студіював історію та сьогодення українців у країнах пострадянського простору. Колеги ж більшою мірою переймалися українською діаспорою на Заході.

У січні 1992 року у Києві відбувся Конгрес українців колишнього срср, який передував традиції проведення наступних Всесвітніх форумів українців. До нього я підготував книгу «Українці в державах колишнього срср: історико-географічний нарис».

Також тоді підготували атлас «Українці. Східна діаспора». То були найперші присвячені українцям зарубіжжя видання у незалежній Україні. Саме вони заклали підґрунтя для подальшого дослідження українства на територіях колишнього радянського союзу.

Українська діаспора на Заході мала досвід самоорганізації, на пострадянському просторі доводилось починати «з нуля»

Відтоді Всесвітні форуми українців відбувались раз на 4-5 років — у 1992, 1997, 2001, 2006, 2011, 2016 та 2023 роках. Захід завжди відбувається в останню декаду серпня до чергової річниці відновлення української незалежності.

Переважну увагу на форумах традиційно привертала українська діаспора у дер-

жавах Заходу, адже тамтешні українці мали добрий досвід самоорганізації, була структурованою і представленою інституційно.

Натомість в срср довгі десятиліття тривали процеси створення єдиного «советського народу», в ході яких українці були піддані асиміляційним процесам советизації та невідривної від неї русифікації. Внаслідок цього після розпаду срср на пострадянському просторі майже не було структурованого українського руху.

Українська держава згадала про своїх закордонних краян-родаків у країнах колишнього срср і намагалась сприяти збереженню їхньої національної ідентичності. Однак вона не була спроможна забезпечити належну організацію та допомогу українському руху на Сході на такому само рівні, як це було в українській діаспорі в державах Заходу.

Українська Всесвітня Координаційна Рада — надбудова над громадськими організаціями закордонного українства

Всесвітні форуми українців були покликані об'єднати українців зарубіжжя з усього світу з метою організації співпраці світового українства, розвитку українського руху, підтримки української культури тощо.

Передбачалось, що як українська діаспора буде сприяти розбудові нової демократичної України, так і українська держава буде підтримувати українців зарубіжжя, перш за все українців на територіях держав — колишніх республік срср, насамперед у росії.

Здійснювати це планували за допомогою парасолькового органу, який мав узгоджувати й злагоджувати діяльність усіх організацій, об'єднаних та структур закордонного українства. Такою надбудовою над громадськими організаціями закордонного українства стала Українська Всесвітня Координаційна Рада,

створена за підсумками роботи Першого Всесвітнього форуму українців.

Створення Української Всесвітньої Координаційної Ради було важливим наперед для українців пострадянського зарубіжжя, адже на Заході ще з 1967 року існував Світовий Конгрес Вільних Українців. З огляду на розпад срср та відновлення української незалежності 1993 року його перейменували на Світовий Конгрес Українців.

Між фестивальною шароварщиною та реальною роботою

Серйозною проблемою став до певної міри декларативний, можна сказати фестивально-ярмарковий характер Всесвітніх форумів українців. На них справді збиралось чимало українців з усього світу, проходили святкові урочистості й нагородження, панувала атмосфера свята.

Однак у період між ними робота українських осередків трималась винятково на місцевих ентузіастах, подекуди ледь жевріла. Це вкрай негативно позначалось на збереженні української культури, особливо там, де українці зазнавали потужної асиміляції, як це було в російській федерації.

Чимало науковців та громадських діячів наголошували на необхідності існування реально діючих державних програм з підтримки закордонних українців з метою розвитку української культури та збереження української національної ідентичності. Саме такі програми мали діяти на постійній основі і становити основний зміст українського руху у світі.

2001 року було прийнято Національну програму «Закордонне українство» на період до 2005 року, яку потім було продовжено до 2010 року. Згодом затверджувались державні програми співпраці із закордонними українцями на періоди до 2010 року, до 2015 року, 2020 року. Наповнення цих документів реаль-

ним змістом було запорукою збереження національної ідентичності українців зарубіжжя.

Українці зарубіжжя — дієві симпатки України на Заході, репресовані й залякані в росії

Водночас закордонні українці могли і мали представляти інтереси України у державах свого перебування. Інтегруючись у тамтешнє суспільство, будучи або стаючи громадянами іноземних країн вони могли впливати і впливали на їхню політику щодо української держави.

Чимало українців справді посідали і продовжують обіймати високі посади у державах свого перебування. На Заході практично завжди вони є симпатками України й готові діяти та діють в її інтересах настільки, наскільки це не суперечить національним інтересам держав, громадянами яких вони є.

На жаль, в російській федерації маємо інакшу ситуацію. У 1990-х років і навіть до середини 2000-х було доволі багато інформації про українців у росії, які намагались підтримувати контакти з Україною, проводили заходи, збирали національну ідентичність.

Однак при цьому в рф не було жодної школи з українською мовою навчання, а з середини 2000-х років проти українських організацій та активістів узагалі почалися системні репресії саме через їхню національну ідентичність та громадську діяльність. Внаслідок цього український рух у росії зараз принишк, декого з активних українських діячів переслідували, декому довелося виїхати з російської федерації.

Зараз в росії стала небезпечною не лише проукраїнська позиція, але навіть самі прояви української національної ідентичності. Це прискорює і без того потужний процес зрощення українців в рф. Таким сумним є наслідок як асиміляційної та репресивної російської політики щодо українців, так і того, що українська держава у 1990-ті-2000-ні роки недопрацювала належним чином в цій сфері.

Навряд чи Указ Президента України, який значною мірою є декларативним документом, спроможний це виправити. Все може змінитись тільки після перемоги над росією, коли Україна зможе вимагати від рф дотримання всіх національних прав українців.

Фото: «АрміяInform»
Антон Печерський,
«АрміяInform»

У БІЛОГОРЦІ ЗБУДУЮТЬ ТОЧНУ КОПІЮ ХАТИ РОМАНА ШУХЕВИЧА, А ПОРУЧ — СУЧАСНИЙ ІНТЕРАКТИВНИЙ МУЗЕЙ

6 лютого на сесії Львівської обласної ради розглядали питання відбудови музею генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича

1 січня 2024 року внаслідок варварського ракетного обстрілу рашистів у Білогорщі музей повністю згорів, були втрачені цінні історичні артефакти. Втрата тим більша, що ця будівля — автентична, саме в цій хаті 5 березня 1950 року Роман Шухевич прийняв свій останній бій з НКВД-істами.

Перед розглядом питання з трибуни сесії виступила дочка Романа Шухевича — пані Марія Шухевич.

«Могили Романа Шухевича немає, останків немає, цей музей був єдине місце, яке поєднувало нас із генерал-хорунжим, це місце його загибелі, місце, де він прийняв свій останній бій. Тепер стоїть питання — відновлювати чи не відновлювати? І як відновлювати? Вважаю, його обов'язково треба відновлювати і дати можливість йому працювати. Причому відновити треба споруду повністю так, як вона виглядала. Якщо хтось хоче будувати новий музей — прошу, є місце поруч, можна будувати. Львівський історичний музей відкрив благодійний фонд, туди почали надходити гроші. Відносно термінів — треба відновлювати вже зараз. Після мого інтерв'ю почали писати люди зі сходу. Вони хочуть приїхати сюди, привезти дітей, познайомитися. Люди навіть не знали, що є такий музей. То чому ж ми будемо чекати закінчення війни?»

З трибуни сесії на запитання депутатів відповів керівник Львівського історичного музею Роман Чмелик.

Петро Цеголко («ЄС») запитав: «Говорили, що має бути створена наглядова рада з відновлення музею. Чи не час вже створити її? Яка доля сертифіката на 4 мільйони гривень, що його нещодавно

Марія Шухевич. Фото ЛОР

вручив музею п'ятий президент України, нардеп Петро Порошенко? Гроші є. Чому зупинилося відновлення музею?»

«Наглядова рада потрібна, — сказав Роман Чмелик. — Хто повинен її створювати? Той, хто буде відбудовувати музей. А хто буде відбудовувати музей? Власником приміщення, зруйнованого 1 січня, є міська рада Львова. ЛМР тільки орендар. ЛМР звернувся до міської ради з проханням передати права

забудовника Львівському історичному музеєві. Вважаємо, хто як не музейники краще знають, як відбудовувати музей? Відповіді на своє звернення від міського голови Львова я досі не маю. Тому маємо спочатку відрегулювати юридичні питання, які стосуються музею, а потім вже створювати наглядову раду. Щодо сертифіката на 4 мільйони гривень. Відповідь на це питання лежить у першому питанні. Цей сертифікат у нас є. Це банківські гарантії на 4 млн. грн., але Львівський історичний музей ще немає повноважень забудовника. Коли будемо мати права, зможемо виготовити проектно-конструкторську документацію і на її підставі відбудувати цей музей».

«Яка є ваша позиція щодо концепції розвитку і створення цього музею, щоб це й було місце пам'яті, яке стане ще вагомим для майбутніх поколінь, ніж досі? Чи є вже певні бачення?» — запитав «свободівець» Олег Панькевич.

«ЛМР напрацював кілька

Роман Чмелик. Фото ЛОР

варіантів відбудови і розвитку музею Шухевича, — відповів Роман Чмелик. — Ці варіанти обговорювалися на профільній комісії з питань культури, в департаменті ЛОВА, в обласній раді. Я представив кілька варіантів. Також була проведена зустріч, на якій була присутня родина, депутати обласної та міської рад, народні депутати, представники громадськості, зокрема, Мирослав Маринович та інші. В результаті консультацій з родиною, спілкування

з мешканцями Білогорщі та Львова ми дійшли до оптимального висновку. Перш за все потрібно відбудувати на тому місці, де був музей, його точну копію, один до одного. За взірцем можемо взяти Королівський палац у Варшаві, який був повністю знищений під час Другої світової війни нацистами. Уряд Польщі вирішив цей палац відбудувати. Але на точній копії хати Шухевича ми зупинитися не можемо, нам треба розвивати цей музейний комплекс. Тому навпроти цієї хати потрібно збудувати сучасний інтерактивний музейний комплекс, максимально інклюзивний, який би відповідав сьогодинішнім потребам і розумінню історії. Він має бути з використанням сучасних методів і технологій показу експозицій і з сучасним обладнанням.

Якщо Львівська міська рада виділить землю і дасть право забудовника Львівському історичному музею, тоді оголосити конкурс і збудувати цей сучасний комплекс. Там треба відобразити не тільки постать генерал-хорунжого УПА Романа Шухевича, а й вклад в історію цілої родини Шухевичів, яка діяла наприкінці 19-го — початку 20-го ст. Але не закінчити експозицію тільки на Шухевичах, а протягнути її до дня сьогодинішнього — включно з показом цього варварського акту злочину руйнування музею. Це концепція, над якою ми готові працювати».

Депутати, які взяли участь в обговоренні, підтримали концепцію. Депутатський корпус під час голосування підтримав проект в цілому.

Юлія Ліщенко,
«Високий замок»

Найбільша втрата — руйнація автентичної будівлі музею, в якій 5 березня 1950 року загинув Роман Шухевич. Фото: ДСНС

НАЗВАЛИ СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В НАТО

В Офісі президента провели установче засідання робочої групи щодо безпекових питань і євроінтеграції України; до її складу увійшли більше десятка експосадовців та профільних експертів. Про це йдеться в повідомленні Офісу президента.

Офіційна назва групи — Міжнародна робоча група з безпекових питань та євроатлантичної інтеграції України, її спільно очолюватимуть керівник ОП Андрій Єрмак і колишній генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен.

Основна мета групи — напрацювання системного бачення подальшої інтеграції України у євроатлантичний

безпековий простір як один із ключових чинників регіональної та світової безпеки.

До складу робочої групи, крім співголів Андрія Єрмака та Андерса Фога Расмуссена, також увійшли: колишня президентка Литви Даля Грібаускайте, колишній Президент Польщі Александер Квасневський, колишній Прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон, колишня Прем'єр-міністерка Фінляндії Сання Марін, колишня державна секретарка США Гіларі Клінтон, колишній Прем'єр-міністр Польщі Марек Белька, колишній Прем'єр-міністр Словаччини Мікулаш Дзурінда, колишній

Прем'єр-міністр Швеції Карл Більдт, колишній міністр закордонних справ Великої Британії лорд Вільям Гейг, колишня міністерка закордонних справ, внутрішніх справ і оборони Франції Мішель Аллію-Марі, співголова комітету зовнішньої політики та оборони парламенту Німеччини Овід Нуріпур, колишній міністр оборони, міністр юстиції та генеральний прокурор, міністр закордонних справ Канади Пітер МакКей, колишній верховний головнокомандувач ОЗС НАТО у Європі Веслі Кларк, колишній спеціальний представник США в Україні Курт Волкер, колишній заступник Генерального сек-

ретаря НАТО Гайнер Браусс (Німеччина), колишній заступник Генерального секретаря НАТО Гідрімас Єглінскас (Литва).

Під час приїзду до Києва 30 січня колишній генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен висловив переконання, що Україну треба запросити до НАТО вже на липневого саміті у Вашингтоні. Це, на його думку, буде потужним сигналом для путіна та для тих, хто може мати територіальні претензії в інших частинах світу.

Ольга Денисяка,
«Львівський портал»

«ПОГОВІР УСЕ СТЯСАЄ ТА ХИТАЄ СВІТ УВЕСЬ!»

Алік Гомельський

Вивчаючи події щодо дивізії Ваффен СС «Галичина» та скандалу навколо Ярослава Гуньки, який відвідав канадський парламент, я не міг позбутися нав'язливого фону цих рядків:

*«...Поговір спочатку ніжно
Вітерцем він шумить, воркоче,
Крадькома так любо, втішно
Людське вухо ледь лоскоче,
Дзюркотить він, як струмок.
Непомітно, полеженьку, протікає всюди, всюди,
Він поволі всьому люду,
Серце й розум оплітає,
З уст до уст усе літає, мов поезії рядок!
Дуже, дуже цьогодини виростають наговори,
Пересуди, суди, крики через ліс, долини й гори,
Завірюхою схопились, загриміли, покотились,
Загриміли, покотились від землі і до небес!
Гомін дуже наростає,
Ось людей став жах стискати...
Далі, наче грім гармати,
Поговір усе стрясає та хитає світ увесь!
А на кого поговори, той, стерпівши всі докори,
Гине, всім чужий, у горі, мов страховище якесь!
Так, гине він!...»*

Як інтриган дон Базіліо, на сцені Валдайського дискусійного клубу восени 2023 року, з цією популярною арією, виступив президент росії путін. Відповідно до вивіренних прийомів пропаганди, керівник росії та офіцер радянського аналога Гестапо, вміло наповнив свою коротку промову брехнею, дезінформацією, інсинуаціями та патетичними звинуваченнями. Наприклад:

— «...всі аплодували цьому нацистові... людині, яка особисто, своїми руками вбивала єврейське населення України...»

— «...німецькі фашисти створили цю дивізію Галичина насамперед для знищення мирного населення...»

— «...і коли президент України аплодує людині, яка особисто винищувала євреїв, чи хоче він сказати, що Голокосту не було?...».

Йшлося про присутність колишнього солдата дивізії Ваффен СС «Галичина» Ярослава Гуньки на урочистому засіданні парламенту Канади на честь відвідин країни президентом України Володимиром Зеленським. Показовим є факт, що справи самого Гуньки та дивізії «Галичина» неодноразово та ретельно розслідувалися юридичними комісіями, як Канади, так і інших країн. Сам Ярослав Гунька ніким і ніколи не був визнаний воєнним злочинцем.

Незадовго до арії президента путіна на Валдаї, Міжнародний кримінальний суд видав ордер на його арешт для розслідування скоєних ним воєнних злочинів. Таким чином весь світ прислухається до хибних звинувачень, висловлених на адресу невинної людини, з вуст істоти підозрюваної у скоєнні особливо тяжких воєнних злочинів.

Твердження, подібні до валдайських, вносять розбрат між українцями та євреями. Вони покликані створювати сильну турбулентність та уповільнювати розвиток у всьому суспільстві загалом. російські пропагандисти на чолі з путіним створюють враження, що нібито вони захищають пам'ять про єврейські жертви, але насправді цілеспрямовано підводять до протилежного – сумнівів у правдивості жажів Шоа та підживлення агресивного антисемітизму у світі.

Для виключення можливості інсинуацій та елементарної плутанини важливо називати все своїми іменами. Або говоримо: 14 гренадерська дивізія Ваффен СС «Галичина», або, для стислості, дивізія «Галичина», щоб не плутати її з поліцейськими полками СС під номерами від 4 до 8. Ці поліцейські підрозділи хоч і називалися Галичанськими, але ніякого відношення до самої дивізії (у складі якої було три піхотні полки під номерами 29, 30 і 31) не мали і її керівництву не підпорядковувались.

Вивчивши матеріали Нюрнберзького трибуналу та висновки комісії Жюля Дешена в Канаді, будь-якому досліднику стає зрозуміло, що дивізія «Галичина» створювалася виключно як фронтове формування, і навіть умовою її створення було

зазначено, що це формування не буде задіяне на Західному фронті і не займатиметься репресіями проти мирного населення. Також, незважаючи на загальну практику як СС, так і Ваффен СС, у дивізію «Галичина» було відправлено капеланів.

На противагу заявам деяких істориків, підготовка дивізії проводилася за типовими армійськими стандартами: тактика бою, навчання стрільби з легкого та важкого озброєння, протитанкова оборона, зв'язок, бойова саперна та інженерна справа. Ці навички повною мірою стали в нагоді військовослужбовцям дивізії у битві під Бродами, де вони протистояли частинам Червоної Армії. Перевага радянських військ була величезною — у 4 рази за людськими ресурсами, у 5,5 рази за артилерією та у 6,5 рази за бронетехнікою.

Дивізія створювалася в період з осені 1943 року до весни 1944 року, коли єврейство Галичини вже було, по суті, знищене нацистами, а євреї, що дивом вижили в цій бойні, ховалися або у Праведників, або приєдналися до партизанського руху, включаючи, природно, Українську Повстанську Армію (УПА). Тобто безпосередньо до Шоа (або Голокосту) дивізія «Галичина» не мала відношення.

Важливо усвідомити, що сср та його спадкоємиця путінська росія розігрувала та продовжує розігрувати у питанні дивізії «єврейсько-українську карту».

Наведені відомості підтверджують і заяви відомих єврейських та не-єврейських вчених. Наприклад, Генрі Абрамзона, декана Ландер-коледжу у Нью-Йорку, фахівця з українсько-єврейської історії. У своєму інтерв'ю він зазначив, що: «...дивізія Галичина насправді була винятком із усіх правил...».

Я повністю погоджуюся з професором Абрамзоном. Незважаючи на те, що на Нюрнберзькому трибуналі СС була визнана злочинною організацією, особи, які не вчинили військових злочинів, не були визнані злочинцями.

Керівники ВААД – Асоціації єврейських організацій та громад України — зазначили, що, спираючись на дослідження та публікації багатьох українських та особливо єврейських істориків, сьогодні ми набагато ясніше бачимо найскладнішу історію наших народів, які, пройшовши довгий історичний шлях, сьогодні спільно протистоять агресії імперіалістичної росії, яка порушила всі правові та людські норми і загрожує зараз усьому демократичному світові розв'язуванням нової світової війни.

Звернемося до історії зі звинуваченнями дивізії «Галичина» у причетності до Шоа. Зокрема до згаданої раніше комісії Дешена. У розсекреченому документі СБУ з архіву КДБ від 1985 року йдеться про те, що американська влада була змушена створити спеціальний слідчий відділ (OSI) при Міністерстві юстиції, на підставі матеріалів, які сср різними шляхами передав на Захід.

До цих, так званих матеріалів, входила брошура «Щоб ми не забули», створена двома комуністами українського та єврейського походження. Вони базувалися на сфальшованій інформації, наданій їм КДБ сср. Доказом цього є розсекречена записка начальника КДБ України Федорчука керівнику Комуністичної партії України Щербицькому від грудня 1973 року: «...щоб розпалити ворожнечу між сіоністами та українськими націоналістами, брошуру «Щоб ми не забули» було опубліковано в США... один з керівників української організації «Ліга американських українців», який нещодавно відвідав Україну, мав можливість стверджувати, що мав у своєму розпорядженні матеріали, використані в брошурі, і виступив «автором» і видавцем брошури...». Зверніть увагу, що слово автор в оригінальному документі КДБ було взято в лапки.

Поряд із цією брошурою та іншими подібними матеріалами, в сср було створено кілька пропагандистських документальних стрічок. Вищезгаданий документ КДБ від 1985 року також проливає світло на те, що поряд із США пропагандистської атаки з боку сср зазнала Канада. У результаті уряд Канади був змушений створити Комісію Жюля Дешена. КДБ зазначив, що впровадив у ка-

надську впливову газету «Торонто Стар» матеріал під назвою «Ми звинувачуємо» про, нібито, каральну діяльність дивізії Ваффен СС «Галичина». Совети були дуже задоволені, що через їхню дезінформаційну діяльність українці на Заході змушені були спрямувати зусилля та матеріальні ресурси на свій захист від брехливих звинувачень, а не на протистояння з сср.

Наївність Заходу полягала і полягає зараз у сумніві, чи здатний, і чи достатньо цинічний, радянський союз, щоб створювати та поширювати у світі подібну брехню. Ми маємо докази, що сср це добре вмів і успішно робив.

У манускрипті книги «Лабіринти КДБ», авторства радянського сіоніста і в'язня ГУЛАГу Авраама Шифріна, є унікальні і приголомшливі докази того, що НКВС та КДБ активно фабрикували справи проти колишніх радянських громадян, які перебували в британських і американських окупаційних зонах. Шифрін зазначав, що єдиним гріхом цих втікачів була їхня робота під час нацистської окупації танцюристами, музикантами, бухгалтерами, водіями та прибиральницями у різних організаціях – від міських до торгових та транспортних. На резонне питання Шифріна «а де ж вбивці, які допомагали нацистам?», працівники НКВС відповідали, що спочатку після повторної окупації території Червоною Армією всіх розстрілювали без суду та слідства.

Решту ж втікачів після війни поступово вивозили назад до сср. Зазвичай це робили силовики під виглядом учасників комісій із репатріації громадян сср. Вони організували або пряме викрадення та примусове видворення в сср, або вимагали видачі втікачів за допомогою фабрикації на них різних справ. Пред'являючи такі сфальшовані справи, радянський союз вимагав від союзників депортації уявних убивць, гвалтівників та грабіжників.

Військовий юрист і слідчий МВС з кримінальних справ, Шифрін, був добре обізнаний про цю діяльність радянських органів влади.

Відразу після закінчення Другої світової війни, а також і під час війни, сср вивозив з Німеччини цілі склади паперу, друкарських машинок, чорнил, олівців та іншого канцелярського приладдя, включаючи, звичайно, печатки та бланки всіляких документів. Усе це дбайливо зберігалось у москві для подальшого використання. Авраам Шифрін особисто був свідком того, як такі матеріали перевозилися з Мінська, Вільнюсу та Каунасу. Архіви гестапо та інших нацистських установ були ретельно вивезені навіть із таких невеликих містечок як, наприклад, Гумбіннен (зараз Гусев, росія), не кажучи вже про магістрат Кенігсберга (зараз Калінінград, росія). Свідомство Шифріна про це підтвердив також офіцер КДБ Хохлов, який втік на Захід у 1952 році.

Я радий тому, що уряд Канади та міністр по справах Імміграції, біженців та громадянства Марк Міллер оголосили про вихід нової версії доповіді професора історії Альті Родаль. Ця повна версія оприлюднена на запит, зроблений відповідно до Закону про доступ до інформації. Вона розсекречує та розкриває інформацію, яка раніше була недоступна.

Професор Родаль входила до складу комісії Жюля Дешена в середині 1980-х років і я повністю згоден з її персональними висновками, як експерта з історії: «...Однак не встановлено, що військовослужбовці дивізії Галичина використовувалися як охоронці концтаборів. Підсумовуючи: Хоча за твердження про скоєння воєнних злочинів Дивізією, як підрозділом, можуть вимагати подальшого розслідування, суттєвих доказів на підтримку цих тверджень на сьогоднішній день не отримано. Більш гострий, хоч і важкий шлях розслідування буде зосереджений на біографіях окремих членів Дивізії до їхнього приєднання до Дивізії...». Пізніше таке розслідування персональних справ військовослужбовців дивізії було проведено Комісією.

Також згоден з думкою професора Родаль, про те, що дії осіб, які вчинили воєнні злочини, повинні бути ретельно розслідуванні, винні у злочинах мають бути позбавлені канадського громадянства

ДАРІЯ ГУСЯК: «НІКОЛИ НЕ ЖАЛІЛА ПРО ТЕ, ЧИМ ЗАЙМАЛАСЯ» У 100-річчя від дня народження

Дарія Гусяк, 1943 рік
Фото: uk.wikipedia.org

Дарія Гусяк — зв'язкова командира УПА Романа Шухевича — про життя, схоже на суцільний детектив, принципи конспірації у підпіллі та головні свої завдання.

Народилася 4 лютого 1924 року у місті Трускавець на Львівщині. Закінчила українську народну школу та Дрогобицьку торговельну гімназію. У 1948 році вступила до ОУН. Мала псевдо "Дарка", "Нуся". Стала однією із зв'язкових Романа Шухевича, організувала для нього хату-криївку в селі Грімне на Львівщині. Заарештована 2 березня 1950 року. Слідство тривало два роки — у львівській та київських тюрмах. Засуджена за ст. 54 — "зрада Батьківщини" — до 25 років тюремного ув'язнення. Відбувала покарання в тюрмах Верхньоуральська та Володимир, згодом була відправлена в с. Барашево (Мордовія). Звільнена у березні 1975 року. В Західну Україну змогла повернутись лише в 1995 році. Мешкала у Львові.

Як це — стаття зв'язковою

Роман Різник, мій двоюрідний брат, у підпіллі був відомий як "Макомацький". Загинув у 1948 році. Ми з ним в Трускавці по сусідству жили, крім того, то була родина. Можна сказати, що ми виховувалися в одній хаті. Він, між іншим, мав молодшого брата, який був у Юнацтві ОУН. Роман страшно любив ліс. Постійно ходив туди, знаходив то комахи, то звірятка, то гадюки ловив і бігав з ними за дівчатами, лякаючи їх. То так майже щодня було, й постійно тягнув мене за собою.

Роман умів наслідувати різних птахів, а пізніше це у підпіллі пригодилося — як зустрічалися якісь дві групи, то пташиними звуками давали знати про себе. Тож як прийшла пора боротися, то це Романові було дуже близьким, до його натури, вдачі.

Він дотримувався конспірації і нічого зайвого не говорив. Але я все зрозуміла з його контактів, бо часто зв'язувала його з різними людьми.

Наприклад, з Олею Ільків, Мартою Пашківською, письменницею Богданою Світлик. Остання приходила до мене, бо мала якісь справи з Романом. І я їм допомагала з тими зустрічами. Завше їх контактувала. Часом приходили вдвох, часом утрюх. Було раз таке, що я Ромка переховувала, коли проходив фронт, а потім він почав шукати зв'язки з УПА і відтоді був там.

Зашифроване життя

Ранньою весною 1947-го року прийшла Оля Ільків і я їй розповіла, що до нас приходили кагебісти, мабуть, мене арештували б, якби застали вдома. Наступного разу, коли Оля прийшла, то вони вже з Катрусею Зарицькою і Любомиром Полюгою організували підпільну хату у Княгиничах. І запропонували мені разом з мамою піти в підпілля, організувати іншу хату. Ми згодилися і почали готуватися в дорогу.

Домовилися зустрітись у Стрию. Там вже була Оля із Катрусею. Оля вела перемовини та давала кошти на витрати. Але ми самі мали вирішити, куди поїхати і де знайти хату для провідника. Нам сказали бути обережними, коли приходимо до якогось села чи містечка, оскільки на руках мали фіктивні документи — переселенців з Польщі.

Ми з мамою були, як і в житті, донька з матір'ю — Марія та Дарія, а Марта Пашківська, за легендою, — племінницею, яку мама прийняла до своєї родини. Ми недовго шукали потрібну хату: хтось порадив піти в село Грімне Комарнянського району. Йдемо — бачимо плебанію, занедбаний будинок, одна частина якого без вікон, а в іншій мешкав священик з дружиною, донькою і сином. Цікаві люди. Він, між іншим, був східняком і втік на Галичину, щоби його не переслідували. Ми запитали про вільну частину будинку в сільраді — голова і священик дали дозвіл. Так ми осіли в Грімному.

Зазвичай сиділи на кухні й спали там же, бо була вже зима. Першими до нас навідалися хлопці-охоронці, які зробили криївку. Ми землю допомагали виносити і розсівати по полю, бо якби все взяли і скинули на купу, то хтось би звернув увагу.

Для конспірації ми вида-

вали себе за кравчинь: люди приносили нам шиття, а ми приймали, щоби показати, що ми, як і всі, працюємо, аби ні в кого не виникало підозр.

Зустріти самого Шухевича

Я знала, хто це, хоча не повинна була знати. Того вимагала конспірація. Пригадую, як вночі привели його. Спочатку він привітався зі всіма, а вдень прийшов знайомитися. Найбільше говорив з мамою. Вони мали спільних знайомих. Шухевич випитував про трускавецьких оунівців, а мама добре знала і Дмитра Данилишина, і Василя Біласа.

Провідник часто був без всякої охорони. Страшно товариський чоловік. Але на той час вже арештували багатьох знайомих серед духовенства й не тільки, Катруся була арештована, Любомир Полюга. І Шухевич був зажурений через це, але з мамою розмовляв. Він був у Грімному кілька днів: зле почувався, серце почало шаліти, й потім був у Львові, лікувався. Там ним опікувалася Галина Дидик.

Та й ми після того в Грімному довго не були. Якось до нас без стуку зайшов дільничний, а чому так сталося

В'язничне фото Дарії Гусяк — «Нюсі»
Фото: deconstruction.cdvr.org.ua

— не так давно дізналися. Одна вчителька попросила про це. Спершу міліціонер пішов до священика, а від нього — до нас, без попередження. Озброєні охоронці "Левко" й "Зенко" почали ховатися, та не встигли... Зчинилася стрілянина — хлопці мусіли стріляти, поранили дільничного, а він утік через вікно. За ним "Зенко" вискочив і сховався за ганок, бо міліціонер стріляв ще з автомата по вікнах. Але "Зенко" його вбив. Тоді ми всі вийшли з хати — все лишили, навіть двері відкритими. Пішли на поле, ближче до лісу. Дивимосся: дядько на саях

Роман Шухевич. *Фото: uk.wikipedia.org*

вивозить гній, хлопці йому допомогли, всі стали на сани — і чимшвидше до лісу.

У лісі хлопці попрощалися. Уже смеркало. Вони пішли до своїх друзів, а ми зайшли в якесь село і попросилися на ніч до священика. Спати не могли — хвилювалися. Хата, в яку попросилися, була біля самої сільської ради, щомиті міг хтось подзвонити — й кінець. Уранці встали, соломку зібрали і пішли до гостинця на Львів. Після війни багато їхало військових, і так приїхали до Львова.

Вже там зустрілася з Шухевичем і все йому розповіла. Галина Дидик влаштувала маму як домогосподарку в родину священика... Але так сталося, що її арештували ще до мого ув'язнення. Я ж ховалася у Львові, на неле-

лінії, а провідникові "Зенко" виготовив. Було таке: за дорученням одного разу полетіла в Москву на розвідку, потім ще до Києва та Полтави літала.

Останнє завдання від Провідника

Одного разу поблизу хати, де я часто була, помітила двох типів. Приходжу до Білогорщі і кажу: "Друже-провіднику, за мною по п'ятах ходять. Дуже підозріло все, виглядає, що вони чекали там на мене". І він каже: "Ідіть на зустріч і виїжджайте звідси". Я мала дві зустрічі відбули.

Перша зустріч відбулася з однією жінкою, яка, мабуть, приїхала з заслання, і вона мала розповісти, які там умови засланців у Сибірі. Ну і взагалі якусь цікаву інформацію мала передати. Зустрілися — вона все дуже випитувала про підпілля. І я вже з нею завершила розмову і кажу, що маю йти на ще одну зустріч. А вона: "З вами так цікаво говорити, я ще б щось розповіла чи почула б щось від вас"... Не знаю, може, вона не розуміла, що таке конспірація. І я тоді кажу: "Знаєте, ходімо..." Пішли ми на Галицьку площу до кінотеатру. Там якраз ішов фільм про Галана. Сидимо, і я зауважую одну парочку, так не дуже близько, але сидить. І я вже зрозуміла, що то серйозне стеження за мною... Але таки йду на другу зустріч, і така вона мені підозріла. Та жінка була завербованою і видала мене.

Я розуміла, що треба десь утікати. На площі Ринок сіла на трамвай номер два, але до пункту призначення не дійшла, зійшла біля Політехнічного інституту. Мала передати Галині інформацію, але боялася підставити її. Вийшла, оглядаюся, хто ж виходить з трамвая — нібито нікого підозрілого не було. Йду в першу-ліпшу вулицю направо. Пройшла десять метрів, аж тоді почула ти-

«ПОГОВІР УСЕ
СТРЯСАЄ ТА ХИТАЄ
СВІТ УВЕСЬ!»

➡ Продовження з стор. 12

і покарані незважаючи на те, як давно ці злочини були скоєні. Лише одне доповнення — закон має карати реальних злочинців, а не уявних чи тих, кого звинуватили несправедливо.

Професор Родаль торкнулася питання, яке найчастіше вислизає з-під уваги істориків та політологів. У своєму звіті вона зазначила: «...Союзними не визнавали українців як окрему національну групу до літа 1947 року. Згідно з британською директивою від 29 грудня 1945 року, особи, які прибули з України, повинні були класифікуватися як громадяни країни, в якій вони мешкали на 1 вересня 1939 року, а за умовами Ялтинської угоди, всі особи, які мешкали на радянській території станом на 1 вересня 1939 року, мали бути повернуті до сср...».

Незважаючи на абсолютно безпідставні звинувачення в упередженості та недбалості, комісія Дешена провела роз'яснювальну роботу. Основний висновок комісії був такий:

Дивізія «Галичина» не повинна засуджуватись як група, приналежність до дивізії «Галичина» сама по собі не може бути підставою для ініціації судового розгляду.

У підсумкових документах також було зазначено, що Комісія неодноразово намагалася отримати компрометуючі докази на військовослужбовців дивізії, які, ймовірно, знаходилися в розпорядженні Симона Візенталя. Для цього комісія провела кілька усних та письмових перемовин із самим Візенталем та його повіреним Мартіном Мендельсоном, але безуспішно. Усі телефонні дзвінки, листи, а також персональна зустріч Візенталя з юрисконсультом Комісії в Нью-Йорку 1 листопада 1985 року, після якої були й подальші прямі контакти, не принесли жодних позитивних результатів, крім обіцянок. Таким чином, було очевидно, що список із 217 військовослужбовців дивізії «Галичина», наданий Візенталем, був абсолютно марним і змушував канадський уряд через RCMP та Комісію виконувати значний обсяг безцільної роботи.

Чи не ці архівні відомості закликають опублікувати Канаду, шведський історик Пер Андерс Рудлінг і американський історик Джаред Макбрайд у своїй статті «*By opening up the archives, Canada can finally address its past with Nazi war criminals*» в газеті «Globe and Mail» від 27 січня 2024 року?? До речі, їхнє апелювання до якості американського правосуддя та кількості позбавлених громадянства та депортованих зі США чомусь не включає опис ганьби юридичної системи США по справах Федоренка та Дем'янюка. Міркую, історикам Макбрайду та Рудлінгу слід уважно вивчити справу «Demjanjuk v. Петровський» (осінь 1993 р.), перш ніж нападати на канадське правосуддя з подібними звинуваченнями.

Взагалі, який сенс наводити в приклад дії OSI, щодо якої судом в Огайо було визначено: «...Адвокати OSI діяли з нерозважливою зневагою своїм обов'язком перед судом і зобов'язаннями з розкриття інформації, не розкривши принаймні три комплекти документів, що знаходилися в їхньому розпорядженні до того, як справа проти Дем'янюка дійшла до суду...»?

Вирок суду в Огайо взагалі був приголомшливим: «...Отже, ми вважаємо, що адвокати OSI діяли з безрозсудною зневагою до істини і до зобов'язань уряду не робити жодних кроків, які б завадили опоненту представити свою справу повністю і чесно. Це було шахрайством в суді за обставин

➡ Закінчення на стор. 15

ДАРІЯ ГУСЯК: «НІКОЛИ НЕ ЖАЛІЛА ПРО ТЕ, ЧИМ ЗАЙМАЛАСЯ»^x

➡ Закінчення з стор. 13

хенький тупіт. Вони мали якесь таке м'яке взуття, можливо, спортивне. Вони, видно, так спеціально взулися, щоб тихо підійти.

Я — за пістолет, а мені руки як викрутили і до машини потягнули. Повезли в управління НКВД, на вулицю Дзержинського.

Там мене роздягнули, дали якийсь свій одяг, моє все забрали, зачався допит на управлінні.

Не зрадити себе і своїх

То десь тривало кілька годин, і як вони мене привезли на Лонцького, то видно, вже було по дванадцятій годині, і тому вони пишуть, що вони мене третього арештували, а не другого березня 1950 року. Там уже почався інтенсивний такий допит, і випробували все, що могли, і тоді на кінець, видно, там радилися як, що.

Били маму, щоб я заговорила, але я тоді нічого не сказала. А пізніше багато мали документів про мене — дві папки від тих, хто був заарештований до мене. Раз били, мама кричала і я чула ті звуки, потім в мене галюцинації були. Потім приводили, потім ще раз били за такою тонкою стіною, що все було чути — кожен удар. Потім ще раз водили і ще раз били, я навіть і не розуміла, для чого вони так роблять.

Мама якось прийшла і говорить: "Чому, Дарцю, нічого не говориш?"... А я кажу: "Та що вже тепер говорити?". І вони припинили бити, бо побачили, що я не заговорю...

Ой, то страшно, не хочеться і згадувати.

25 років випробувань

Присудили найбільший термін — 25 років тюремного ув'язнення. Сиділа переважно у Володимирі, під москвою. Спершу до Верхньоуральська повезли, але потім ту тюрму розформували, зробили лише для "битовиків", а політичних ув'язнених направили у Володимир.

Я спочатку з Галиною сиділа, потім ми перестукувалися з Катрусєю, потім разом з Олею якийсь час сиділа. А потім всіх чотирьох нас у одній камері тримали, бо взагалі жінок там не лишилося. Ще, правду кажучи, сиділа одна східнячка — Варвара Петрусенко.

У Володимир потрапив і наш мовознавець Святослав Караванський. Ми з ним листувалися, і коли він дізнався про наш термін, то написав записку до московських дисидентів. До нього жінка при-

їжджала на побачення, і він їй таємно передав. А то був такий час, коли була суджена комуністка Андже́ла Девіс, яку спершу засудили до розстрілу, а потім замінили на 25 років тюремного ув'язнення.

Дарія Гусяк, 1943 рік
Фото: Володимир Бонішко

Комуністи усього світу зачали критикувати американське правосуддя за таку жорстокість, що жінку на такі терміни засудили. Тож коли Караванський дізнався від нас, що у нас такі ж терміни, то написав. Вийшла та інформація у якомусь журналі у Франції, тим зацікавилися самі комуністи і зачали писати листи до москви, чи то правда. Їх бомбардували тими листами — і вони мусіли з нами

Українки-політв'язнені після виходу з таборів. Зліва направо: Надія Слободян (Крохмалюк), Любов Лемик, Дарія Гусяк, Галина Крохмалюк, Оксана Попович, 1979 рік
Фото: Меморіальний музей тоталітарних режимів «Територія Терору»

щось робити, боялися в тюрмі тримати, щоб якась комісія не приїхала і не виявила нас. Тоді вони через суд замінили арешт нашого тюремного терміну на табірний.

Відправили нас у Барашево, Мордовію. На території лікарні були збудовані карцери, які переробили на житловий будинок. Туди потім приходили нові люди з волі. Перша приїхала Ніна Караванська (Строката), бо їх ввіймали на тих записках. Привезли Ірину Калинець, Стефанію Шабатуру, Ірину Сенік. Але то вже було у 69-му році. Мені залишилося близько п'яти років, а Катрусі — 2,5 року.

Ми з дисидентами мали цікаве життя. Я відсиділа всі 25 років. Мені зменшили термін на 2,5 року, але я відмовилася. Відбула до кінця. Думала, як я 23 роки відсиділа, то ще два відсиджу.

(Не)Воля

Нас не пускали на Галичину. Катруся спершу мала бути на Вінниччині, але потім попросилася — і її перевели на Хмельниччину, у Волочиськ. Родина допомогла їй купити півхати. Мене Катруся відразу до себе запросила жити. Вона писала до мене, ми листувалися з нею, і я поїхала до неї.

Два літа поспіль приїжджав до нас Іван Світличний з дружиною. У Волочиську було лікувальне джерело, яке впадало до Збруча, то друзі приїздили по цілющу воду. Потім кагебісти довідалися про це і машину бетону кинули в ту криницю — і більше там вода не текла.

Я ледве знайшла роботу в швейній майстерні: туди ніхто не хотів йти, мало платили. Там працювала до пенсійного віку. Катруся померла у 1986 році. І я ще якийсь

час там була. Потім міська рада ухвалила на сесії надати мені житло. То десь було у 95-му році. А до того — у 1991 році, за рішенням Верховної Ради, дали мені мінімальну соціальну пенсію...

Знаєте, я ніколи не жаліла про те, чим займалася. Навіть думки такої не припускала. Я ж могла... Я навіть тепер розумію, що якби написала покайну заяву, я би того ж дня була на волі. Але того навіть на думці не було...

Фото: «Локальна історія»
Інна Березницька,
«Локальна історія»
2022 р.

JOHN E. FIRCHUK
2 JANE SREET (AT BLOOR),
SUITE 501
TORONTO, ON M6S 4W3

FIRCHUK
LAW OFFICE

TEL: (416) 766-0488
www.firchuk.com

«ПОГОВІР УСЕ СТЯСАЄ ТА ХИТАЄ СВІТ УВЕСЬ!»

➔ Закінчення з стор. 14

цієї справи, коли, за нерозсудливістю допустивши провину Дем'янюка, вони не виконали свій обов'язок надати виправдувальні матеріали на прохання Дем'янюка...».

За дуже дивним збігом обставин Мартін Мендельсон, повірений у справах Симона Візенталя, займав посади прокурора та начальника спеціального судового підрозділу служби імміграції та натуралізації в Міністерстві юстиції США, а також був заступником директора із судових розглядів Управління Спеціальних Розслідувань (OSI).

Станом на 1 лютого 2024 року всі документи комісії Дешена розсекречені та опубліковані, за винятком персональних даних осіб, справи яких розглядалися. Це підтверджує й офіційно опублікована заява уряду Канади: «...Хоча додаткова інформація, яка з часом більше не є конфіденційною, тепер може бути розкрита, деяка частина інформації, як і раніше, залишається захищеною відповідно до Закону про доступ

до інформації та Закону про конфіденційність...».

Підіб'ємо підсумок.

Професор Пол Роберт Магочі, завідувач кафедри українистики Університету Торонто у своєму офіційному відкритому листі чітко заявив: «...просто немає доказів того, що дивізія Галичина брала участь у воєнних злочинах, пов'язаних із Голокостом проти євреїв чи етнічними чистками. Не в інтересах Канади, щоб політики та засоби масової інформації спотворювали історичне минуле та зганьбили репутацію людини заради отримання якоїсь уявної переваги на канадській політичній арені...».

Пам'ятати трагічні сторінки минулого нам всім необхідне для того, щоб ці драми ніколи не повторювалися. Щоб чергового карлика, що приміряє шапку Мономаха та вуса померлих тиранів, не тягнуло на руйнування мирних міст і здійснення геноциду. Для цього необхідно ретельно розібратися в подіях минулого, які зачіпають як нині живих, так і нащадків тих, хто лише нещодавно покинув цей світ. Нам всім не-

обхідне вивчення історії, без кліше, упереджень та міфів. Ці знання необхідні і для того, щоб засудити справжніх злочинців, а не скривджених та довільно призначених, як це нещодавно було зроблено з канадським громадянином Ярославом Гунькою.

Алік Гомельський
6 лютого 2024

OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
п'ятниця - 9 AM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM
вівторок - 1 PM*

OMNI - BC
неділя - 8 AM
вівторок - 10 AM*
п'ятниця - 2 PM*

*Повторення

ПІСНЯ УКРАЇНИ

РАДІОПРОГРАМА
SONG OF UKRAINE

З понеділка до п'ятниці
7:30 вечора
на хвилі 1320 AM

В прямому ефірі
www.cjmr1320.ca

ОГОЛОШЕННЯ

Тел.: (416) 516-2443
Факс: (416) 516-4033
e-mail: homin@on.aibn.com

Road to Professionalism

Steve
905-385-8332

Specializing in: Classroom Teacher
Senior Driver Education In-Car Educator
80+ licence Renewal D.C.A

Адвокати Тарас Грицина і Петро Гамівка

- Судові адвокати у справах заповітів і майна
- Купівля та продаж нерухомості
- Сімейне право
- Нотаріальні послуги

1081 Bloor St. W. #200
Toronto, ON M6H 1M5
Tel.: (416) 532-8006

SMITH MONUMENT COMPANY LIMITED

Заснована 1919 року

349 Weston Road (North of St. Clair) Toronto, Ontario M6N 3P7

Єдина в Онтаріо

українська фабрика пам'ятників

- Фабрика і вистава відкриті для публіки (понад 60 пам'ятників на виставі)
- Обслуговуємо всі цвинтарі Канади і США
- Наші висококваліфіковані виконавці мають понад 300 років досвіду
- Ввічлива і професійна обслуга
- Позагодинні зустрічі за домовленням
- Домашні зустрічі можливі

Звертайтеся до власника
Андрія Латишка:

416-769-0674 або 1-888-836-7771

Купівля та продаж нерухомості !

РЕ/МАХ
Professionals Inc. Brokerage
Independently Owned and Operated
Tel: (416) 232-9000
Fax: (416) 232-1281

- Професійна допомога при купівлі та продажі будинків, квартир, бізнесів

- Допомога в отриманні mortgage

- Безкоштовні консультації

БОГДАН ПОПОВИЧ
Sales Representative

E-mail: bpopovych@trebnet.com

(Not intended to solicit agencies of any kind)

Cell: (416) 882-3490

ПОСТУП
українська радіопроеграма
Щонеділі 9-10 год. вечера
на хвилях FM 88,9
у прямому ефірі

www.cirvfm.com

Новини з України та світу
Інтерв'ю та дискусії

Замовляйте у нас музичні вітання

Слухайте і підтримуйте нас!
Розрахунковий рахунок #43282
у кредитовій спілці Будучність

Керівник і ведуча - Любомира Матвіяс

RIGHT AT HOME
REALTY INC. BROKERAGE

Steve M. Woloshyn
Sales Representative

Office: 905-565-9200
Fax: 905-565-6677 Cell: 416-823-5551

7045 Edwards Blvd.
Suite 401 Mississauga, ON L5S 1X2

www.SteveWoloshyn.com
Email:swoloshyn@trebnet.com

Пам'ятайте, що з кожного продажу я жертвую, у Вашому імені, \$500 на Euromaidan для допомоги українським військовим.

FRIENDS OF UKRAINE DEFENSE FORCES

DONATE TODAY

Будьмо в КОНТАКТ-і

**ONTARIO: Thursday at 10:00 PM
Sunday at 3:00 PM
Tuesday at 8:00 AM**

ALBERTA: Sunday at 10:00 AM

British Columbia: Sun 11:00 AM

Next GEN!

ON: Thu at 11:00 PM, Sat at 9:30 PM, Sun 4:00 PM

AB: Thu at 1:30PM, Sat. 1:30 PM BC: Sat at 11:00 AM

ALBERTA KONTAKT: AB: SUN 3:00 PM, Mon 8:00, Tue 3:00 PM

ON: TUES 7:00 AM BC: SAT 15:00

STUDIO@KONTAKT.CA

ОСОБЛИВІ ВІДСОТКИ

5.35%*
13 місяців

CAD

4.00%**
12 місяців

12 місяців

USD

NEW MONEY ONLY

Завітайте до відділу Кредитової Співки
Будучність або на сайт bcufinancial.com.

* Terms and conditions apply: 13-month terms only; NEW and EXISTING money; includes Registered and Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from January 9, 2024. Rates are annual and subject to change.

**** Terms and conditions apply: 12-month terms only; NEW money only; includes Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend or withdraw this offer at any time. Offer valid from January 9, 2024. Rates are annual and subject to change.**

BCU Кредитова Спілка Будучність

КС Будучність може допомогти
вам збільшити свій внесок в RRSP
за допомогою кредиту **RSP Loan***

1 рік PRIME • 2 роки PRIME + 0.25%

Внесення максимальної суми вашого дозволеного розміру вкладу може допомогти вам збільшити податкові відрахування, заощаджуючи ваші важко зароблені гроші та допомагаючи вам спланувати своє майбутнє.

Кредит **BCU RSP Loan*** може допомогти вам зменшити податок на прибуток.

КС Будучність допоможе вам взяти кредит вже зараз,
і ваші пенсійні заощадження зможуть збільшуватися
з нашою допомогою для вашого майбутнього.
Наші спеціальні відсотки на кредит **BCU RSP Loan***
допоможуть вам легко досягти своїх пенсійних цілей.

**Дайте вашим
заощадженням
поштовх із
VSCU BOOST!**

Особливі відсотки на заощадження GIC, TFSA, FHSA, RRSP & RRIF*

5.50%*
6 місяців

6 місяців

КРАЙНЯ ДАТА ДЛЯ ВКЛАДІВ

Вклади у RRSP протягом перших 60 днів 2024 р. можуть бути використані для зменшення бази оподаткування при декларуванні доходів за 2023 податковий рік. Крайня дата для вкладів RRSP за 2023р - четвер, 29 лютого 2024.

Завітайте до найближчого відділення КС Будучність або vcsifinancial.com, щоб дізнатися деталі.

*** Terms and conditions apply.**

*** Terms and conditions apply.**